

BELANGRIKE
FEITE
VIR KATKISANTE

BELANGRIKE FEITE VIR KATKISANTE

PRETORIA • KAAPSTAD

Geset in 10 op 12pt Palatino VIP
Bandontwerp, tipografie en setwerk deur
Dieter Zimmermann (Edms) Bpk, Johannesburg
Gedruk deur Weeshuispers
Posbus 18061, Hercules 0030

ISBN 0 7986 0394 1

Voorwoord

Die skrywer se eie besig wees met die katekisasie, het hom laat besef dat daar 'n groot behoefte bestaan met betrekking tot onderrig in die moderne strominge waarmee ons lidmate elke dag te doen kry. Die ontbreek van kernagtige aantekeninge in hierdie verband het hom aangespoor tot die skryf van hierdie werkie. Die besef dat dwaalleer alleen geweer kan word deur die suiwer verkondiging van die Woord, het die toevoeging van die gedeeltes wat handel oor die Sondagviering en die erediens tot gevolg gehad. Die algemene onkunde van lidmate in verband met offergawes en die Kerkwet, het die stoot gegee tot die toevoeging van die laaste twee hoofstukke.

Die inhoud is kort en kernagtig met die doel om kernfeite tuis te bring by die katekisante.

Mag hierdie werkie tot veel seën wees vir ons Kerk se katekisante.

M. J. BEUKES

*Zuurfontein
1976 September*

Inhoud

SEKTES

I. Algemeen	1
II. Die Pinkstersekte	2
A. Die Apostoliese Geloofsending	2
B. Die Spade Reën of Blou Rokke	9
III. Die Getuies van Jehovah	11
IV. Die Sewendedag-Adventiste	15
V. Die Apostelsekte	17
VI. Christian Science	20
VII. Spiritisme	20
VIII. Kerk van die Nasarener	21
IX. Die Mormone	22
X. Die Afrika Evangelie Bond (A.E.B.)	23

DIE SONDAGVIERING	25
(a) Streng Wettiese Formalisme	25
(b) Onbeperkte Vryheid	25

EREDIENSBYWONING	29
------------------------	----

DIE CHRISTELIKE EREDIENS	33
Algemene opmerkings	33
(a) Die Votum	33
(b) Die Kerklied	33
(c) Wet en Belydenis	34
(d) Skuldbelydenis en Genadeverkondiging	34
(e) Skriflesing	34
(f) Prediking	34
(g) Die Gebed	35
(h) Die Afsluiting van die Diens	35
(i) Offergawes	35
(j) Liturgie en Lewe	35
Besondere of buitengewone eredienste	36
(b) Die Doop	36
(c) Nagmaal	36

(d) Huwelik	36
(e) Begrafnis	37

WAAROM GELD

A. "Soek" die Kerk altyd net Geld?	39
B. Het Geld enige Plek in die Kerklike Struktuur	40
C. Die Bybel as ons enigste Rigsnoer en enigste Norm	41
D. Die gee van die Offergawe as 'n daad van Dankbaarheid	41
E. Enkele ander Skrifgedeeltes wat handel oor ons Offergawes ...	41
F. Hoeveel?	43

KERKWET

1. Die Kerk	45
2. Die Lidmate	45
3. Die Roeping van die Kerk	46
4. Die Ampte	46
5. Dienaars van die Woord	46
6. Ouderlinge en Diakens	49
7. Teologiese Opleiding	50
8. Die Taak van die Professore en Ander Dosente	50
9. Die Amptelike Vergaderinge	51
10. Die Gemeentevergadering	51
11. Die Omvang van 'n Gemeente	52
12. Die Grenswysiging van Gemeentes	52
13. Die Kerkraadsvergadering	52
14. Die Ringsvergadering	55
15. Die Algemene Kerkvergadering	56
16. Die Apostolaat van die Kerk	56
17. Prediking en Erediens	57
18. Die Eredienste van die Gemeentes	57
19. Die Huisgodsdienste	58
20. Die Fees- en Gedenkdae van die Kerk	58
21. Die Opsig oor die bediening van die Heilige Doop	58
22. Die Kategese	59
23. Toelating tot die Heilige Nagmaal	60
24. Wat die Opsig is en die middel om dit uit te oefen	61
25. Wat die Kerklike Tug is	63
26. Die Huwelik	65
27. Huwelikskategese	65

28. Die Verbreiding van die Evangelie onder hulle wat daarvan vervreemd is	65
29. Die Kerstening van die Heidene	66
30. Die Fondse vir die Kerstening van die Heidene	66
31. Die Verhouding tot die Burgerlike Owerheid	66
32. Die Administrateur	67
33. Die Algemene Fondse	67

Sektes

I. ALGEMEEN

(a) *Die bestudering van die verskillende sektes word veral genoodsaak vanuit die tweede vraag waarop ons "Ja" antwoord tydens belydenis van geloof: "Is dit ook u voorneme om by hierdie belydenis, deur Gods genade, te bly?" Die eer van God, die waarheid van sy Woord, maak hierdie studie tot absolute noodsaaklikheid.*

(b) Die Naam "Sekte"

"Sekte" is die Afrikaanse vertaling van die Griekse woord "haeresis". Die Afrikaanse Bybel vertaal die woord met "sekte" (Handelinge 24:5, 24:14 en 28:22), party van die Saduseërs (Hand. 5:17, 15:5 en 26:5), en kettery (2 Pet. 2:1). Uit hierdie tekste kan ons slegs die afleiding maak dat die woord gebruik word in 'n ongunstige betekenis, hoofsaaklik as beskrywing van hulle wat afgewyk het van die waarheid.

Vir ons beoordeling wie tot die sektes behoort, sal die Bybelse omskrywing van wie en wat die kerk is, bepalend wees. Die beste omskrywing van die begrip kerk vind ons in die Nederlandse Geloofs-belydenis artikels 27-29. Ons haal slegs enkele grepe aan: Die kerk is 'n heilige vergadering van ware gelowiges "wat hulle hele saligheid in Jesus Christus verwag".

Die merktekens van die ware kerk is die volgende: "As die kerk die suiwer prediking van die evangelie uitoefen, as dit die suiwer bediening van die sakramente gebruik soos Christus dit ingestel het, as die kerklike tug gebruik word om die sondes te straf".

Aan bogenoemde kan enige groep gemeet word of dit sekte is of nie.

(c) Sektekenmerke

1. Dit is 'n gemeenskap van mense wat self 'n organisasie opgebou het uit mense wat die gevestigde kerke verlaat het.
2. Hulle is saamgestel uit mense wat gewoonlik in die gevestigde kerk "dooie lidmate" was.
3. Hulle lewer altyd kritiek teen die bestaande kerke. Hulle bestry die bestaande kerke en probeer om hulle lidmate af te rokkel.
4. Hulle het een kernsaak waarop hulle die klem laat val. Hulle

- veroordeel almal wat nie daarmee saamstem nie. *In teenstelling met die Bybel is die "kernsaak" nie die geloof in Jesus Christus nie.*
5. Hulle beskou hulleself as *die ware kerk*. Buite hulle gemeenskap, glo hulle, bestaan daar geen saligheid nie.
 6. Hulle laat die klem meer op *die mense se eie dade* val as op die verlossing deur Jesus Christus alleen.
 7. Die *individu* is vir hulle belangriker as die gemeente. Die individu kry geleentheid om homself sogenaamd ten volle uit te leef.
 8. Hulle verklaar die Bybel volgens *die letter*. Hulle gebruik slegs 'n paar *Bybelverse* wat hulle uit verband ruk met die res van die hoofstuk en die res van die Bybel. *Hulle het geen belydenisgeskrif nie.*
 9. Feitlik elke sekte het 'n *geestelike leier*, wat hom daarop beroep dat hy een of ander tyd 'n *goddelike openbaring ontvang* het. *Aan hierdie openbaring gee hulle dieselfde gesag as aan die Bybel.*
 10. Amerika is feitlik almal se ontstaanplek.

II. DIE PINKSTERSEKTES

Onder die Pinkstergroepe word gewoonlik die volgende geklassifiseer: Apostoliese Geloofsending, Die Volle Evangelie Kerk, die Spade Reën, Pinkster Protestantse Kerk, die Kerk van Christus, die Assemblies of God en die Pentecostal Mission. Hulle onderskeidende kenmerke is die volgende: volwasse doop deur onderdompeling, doop met die Heilige Gees en die handhawing van besondere gawes soos spreek in vreemde tale, profesie en goddelike genesing. (Met ander woorde die besondere gawes wat in die Bybel met Pinkster deur die Heilige Gees, verleen is, herleef weer onder hulle; daarom ook die naam Pinkstersekte). In die volksmond staan hulle ook bekend as die *Wederdopers*. Hulle doop almal weer wat uit die bestaande kerke na hulle oorkom. Die Pinksterbeweging het sy oorsprong in Amerika in 1901.

A. Die Apostoliese Geloofsending (Gewoonlik net genoem die Apostolies)

(i) Geskiedenis

Baie van hulle wortels reik terug tot by die Anabaptiste, die Kwakers, die Piëtisme en die Metodisme van die vorige eeue, veral hulle leer

i.v.m. die doop en die vroomheidsbelewing. Die vader van die A.G.S. is Spurling, onder wie se leiding in 1886 die Spade Reën-beweging ontstaan. Die uitsak van die laat reëns in 1886 sien Spurling as die vervulling van Joël 2:23. Veral die geestesdoop, spreek in vreemde tale en buitengewone wonders, was kenmerke van hierdie groep gewees. Vanaf Amerika brei hierdie beweging uit oor feitlik die hele wêreld. Gedurende 1908 besoek 'n paar van hulle evangeliste Suid-Afrika. Onder hulle leiding is talle persone sg. vervul met die Heilige Gees en het in vreemde tale gespreek. Na bewering het daar ook talle oombliklike bekerings en buitengewone wonders plaasgevind.

Aanvanklik het hierdie mense in hulle eie kerke gebly. Toe daar verzet van die plaaslike gemeentes kom, het hulle hulself in 'n eie groep georganiseer in 1913. In 1946 was hulle reeds 60 000 blankes. Vandag is hulle reeds een van die grootste sektes in ons land.

Hulle kerkregering bestaan uit deelydse en voltydse werkers. Die deelydse werkers is die ouderlinge, diakens en diakonesse. Die voltydse werkers is die pastore, leraars, evangeliste, sendelinge en vrouewerke. Hulle dienaars van die Woord ontvang tans 'n geringe opleiding deur middel van die Apostoliese Bybelkollege in Johannesburg. Die minimum toelating is matriek plus 'n kursus van twee jaar. Tans bestaan die tendens al hoe meer dat baie van hulle studente universitêre opleiding volg by verskillende sentra in ons land.

(ii) Hulle Leer:

(a) PERFEKSIONISME

Na die regverdigmaking sê hulle volg die heiligmaking of die wedergeboorte. Die hart van die mens word verander en hy ontvang 'n nuwe goddelike natuur. Deur die wedergeboorte word die mens 'n wese wat 'n volmaakte lewe gaan leef. Dit is hierdie sogenaamde "volmaakte lewe" wat gewoonlik die middelpunt van hulle prediking vorm.

Volgens die Bybel is regverdigmaking en heiligmaking onlosmaaklik aan mekaar verbonde. Die heiligmaking het sy grond in die regverdigmaking. Omdat ons geregtig is in Jesus Christus volg daar noodwendig 'n nuwe lewe. Hierdie nuwe lewe, geskenk deur Jesus Christus en gewerk deur die Heilige Gees, is nie nog iets wat die mens self moet bewerkstellig nie. Die nuwe lewe vloei noodwendig uit die geloof voort. Volgens die Bybel bestaan daar nie so iets soos perfeksionisme nie. Selfs die gelowige bly sonder. "As ons sê dat ons geen sonde het

nie mislei ons onself en die waarheid is nie in ons nie" 1 Joh. 1:8. Die geloof in Christus bring ons juis onder die besef dat ons sondaars is en bly, en maak ons nie grootmoedig soos dit by hulle die geval is nie. Hulle oorbeklemtoning van die goeie werke lei noodwendig tot die verloëning van Christus se kruisiging." Ons neem dus aan dat die mens geregverdig word deur die geloof sonder die werke van die wet" (Rom. 3:28). "Uit genade is julle gered, deur die geloof, en dit nie uit julleself nie, dit is die gawe van God" (Ef. 2:8).

(b) DIE DOOP

Volgens die A.G.S. kan die doop alleen bedien word aan volwassenes wat glo en hulle bekeer het. Hulle hele leerstuk grond hulle op die Bybel. Hulle verwys gewoonlik na die volgende: (i) Jesus is groot gedoop en daarom moet ons ook groot gedoop word; (ii) Nêrens in die Nuwe Testament kry ons die opdrag om kinders te doop nie, daar word ook nêrens gepraat van kinders wat gedoop is nie; (iii) Die doop vereis geloof, bekering en belydenis van sonde (Mark. 16:16 en Hand. 2:38. "Hy wat glo en hom laat doop, sal gered word." "Bekeer julle en laat elkeen van julle gedoop word in die naam van Jesus Christus.").

Die vraag of klein kindertjies gedoop kan word, kan alleen beantwoord word aan die hand van die betekenis van die doop self. Die doop is seël, bevestiging, bewys dat God in Jesus Christus 'n genadeverbond met ons opgerig het. Die doop self is nie die afwassing van die sonde nie, maar die teken en die bewys dat ons van ons sondes gewas is deur Jesus Christus. Die kind sou uitgesluit wees van die doop as God se verbond nie ook vir die kinders gegeld het nie, as Jesus Christus nie ook vir die kinders gesterf het nie, as die koninkryk van God nie ook vir die kinders bedoel is nie, en as die gemeente van Christus net uit groot mense bestaan het. Die Bybel bevestig die teendeel. *Genesis 17:7*. "Ek sal my verbond oprig tussen My en jou en jou nageslag na jou in hulle geslagte." Dat hierdie nageslag nie eers deel kry aan die verbond wanneer hulle groot is nie, maar wanneer hulle nog klein is, word bevestig deurdat Izak die teken van die verbond, die besnydenis, ontvang het toe hy nog slegs agt dae oud was. Al God se beloftes geld ook vir die kinders: "Want die belofte kom julle toe en julle kinders" (Hand. 2:39).

Nêrens word gesê dat Christus net gesterf het vir die sonde van volwassenes nie. Die Bybel onderstreep juis telkens die feit dat Christus gesterf het vir die sonde van die wêreld, vir almal, groot en klein.

Dat die koninkryk van God ook vir die kinders bestem is, word bevestig deurdat Christus sy seën in die besonder oor die kinders uitgespreek het. Jesus sê self "Laat die kindertjies staan en verhinder hulle nie want aan sulkes behoort die koninkryk van die hemele." (Matt. 18:14). Die kinders waarvan hier gepraat word, is nie groot kinders wat reeds self hulle geloof kan bely nie; dit is pasgebore babatjies. As Christus self hierdie kinders in sy koninkryk insluit, wie is ons om hulle uit te sluit? Die kind behoort net soos die volwassene tot die gemeente van Christus. Petrus kry opdrag om die lammers te laat wei (Joh. 21:15). As Paulus die gemeente aanspreek, is ook die kinders inbegrepe (Ef. 6:1 en 3).

Jesus is groot gedoop en daarom moet ons ook groot gedoop word? Hierdie is 'n stelling uit die lug gegryp. Jesus het nie gekom om vir ons te dien as voorbeeld nie, maar om vir ons sonde te sterf. Tereg kan ons vir die A.G.S. vra hoekom volg hulle net hierdie een voorbeeld van Jesus na en nie ook sy ander voorbeelde nie. As hulle hulle leer wil grond op Jesus se voorbeeld dan moet hulle soos Jesus hulle mos ook laat besny: dan moet hulle hulle mos ook laat kruisig? Christus se doop het buitendien 'n volkome ander betekenis as ons s'n. Hy is gedoop met die oog op sy dood. Sy doop is sy toerusting met die oog op sy kruisiging.

Nêrens in die Nuwe Testament kry ons die opdrag dat kinders gedoop MOET word nie. Maar nêrens kry ons die opdrag dat die doop net aan volwassenes bedien moet word nie. Die Nuwe Testamentiese opdrag is bloot om te doop. Aangesien die evangeliebediening op daardie oomblik nog in sy beginstadium was, is dit aanneemlik dat die doop in die eerste plek aan volwassenes bedien is. Dieselfde gebeur vandag nog as ons kerk sendingwerk gaan doen. Nadat die Evangelie aan die heidene verkondig is, en hulle tot geloof gekom het, doop ons net die volwassenes. As daar later kinders uit daardie gelowige ouers gebore word, word hulle gedoop terwyl hulle nog klein is. Dit kan geskied want Abraham is wel besny toe hy reeds oud was, maar die kind van hierdie gelowige ouer, toe hy slegs agt dae oud was. Dit is geregverdig want die kind is geheilig deur die geloof van sy ouers (1 Kor. 7:14). As die wortel heilig is, ook die takke (Rom. 11:16). Die doop het in die plek van die besnydenis gekom (Kol. 2:11 en 12). As die besnydenis gegeld het vir klein kindertjies van agt dae dan sekerlik ook die doop. Indirek word in die Nuwe Testament tog melding gemaak van kinders wat gedoop is. Op verskeie plekke lees ons van hele huisgesinne wat gedoop is. Die huisgesin van Kornelius (Hand. 10:24

en 25), van Lidia (Hand. 16:15), die Sipier van Filipi (Hand. 16:31) van Krispus (Hand. 18:8) en Stefanus (1 Kor. 1:16). Sou dit werklik almal kinderlose huisgesinne wees? Hulle argument dat kinders nie kan glo nie, gaan ook nie op nie. Dit sou waar wees as die geloof iets was wat die mens self moet verwerf. Die Bybel leer egter dat die geloof 'n gawe van God is deur die Heilige Gees. En die Heilige Gees verleen God ook aan kinders, selfs nog voor hulle geboorte: bv. Johannes die Doper (Lukas 1:15) en Jeremia (Jer. 1:5). In Matteus 18:6 word direk melding gemaak van die kindertjies wat in Christus geglo het. Dink maar aan die Ou Testamentiese figure Samuel, Obadja en ander.

Die A.G.S. kom gewoonlik met die vraag: Watter waarborg het ons dat die klein kindertjies wat gedoop is, later in hulle lewe sal glo? Dieselfde vraag kan aan hulle gevra word: Watter waarborg het julle dat hulle wat groot gedoop is, altyd sal glo? Die Bybel bevestig dat net so min as wat eg. gewaarborg kan word, net so min lg. Vergelyk in hierdie verband die volgende: Simon die towenaar wat groot gedoop is, verval weer in die sonde (Hand. 8:13-22). Annanias en Safira (Hand. 5:1-10) en Demas (2 Tim. 4:10).

Nie alleen die Bybel nie, maar ook die kerkgeskiedenis bevestig die kinderdoop as geregverdig. Justinus, die Martelaar, 86-166 n.C., die Egiptiese verordeninge (± 150 n.C.), Origenes (± 85 n.C.) en Augustinus ± 400 n.C., skryf van die kinderdoop in hulle tyd. Augustinus verklaar selfs dat die kinderdoop van die apostels afkomstig is.

DIE METODE

Volgens die A.G.S. is die doop eers waaragtig as dit geskied deur middel van onderdompeling. Hulle beroep hulle weer eens op Bybelse gegewens. (i) Jesus is onderdompel (Matt. 3:16 en Mark. 1:9). Hierdie afleiding maak hulle uit die woorde: "En nadat Jesus gedoop is, het Hy dadelik uit die water opgeklim." Die woord "uit", is vir hulle aanduiding dat Hy onder die water was. In die Griekse teks word die woorde "eis" en "apo" gebruik wat net sowel kan beteken "na" of "vanaf". Niemand kan buitendien bewys dat Jesus juis in die water gestaan het en dat sy hoof ondergedruk is nie. (ii) Hulle sê die Bybel spreek telkens van die feit dat iemand "in water" gedoop is (Lukas 3:16, Joh. 1:33, Hand. 1:5 en 1:11). Die Griekse woord in hierdie verband is "en" wat eintlik beteken "met". (iii) Die kamerling en Filipus het "in die water afgeklim" en het daarna "uit die water uitgeklim". Die Griekse teks kan net sowel vertaal word: Hulle het by die water uitgeklim en het daarna

vanaf die water gekom. Die geografie getuig juis dat hulle hulle bevind het in 'n gebied waar geen water diep genoeg was vir onderdompeling nie.

Die Bybel bevestig voldoende dat onderdompeling nie juis as voorwaarde by die bediening van die doop gestel hoef te word nie. (a) Johannes die Doper, sê meer as eenmaal dat hy met water doop en nie in of onder water nie (Mark. 1:8, Lukas 3:16). (b) Paulus, Kornelius en die Sipier van Filippi, is in private huise gedoop. (c) Dit is ondenkbaar dat die eerste 3 000 bekeerlinge op een dag almal ondergedompel kon wees. (d) Petrus se woorde in Hand. 10:47 is merkwaardig. Hy vra nie of die dopeling van water teruggehou kan word nie, maar wel of die water teruggehou kan word. Hier is dus geen sprake van onderdompeling nie. (e) Die Kerkgeskiedenis bevestig ook dat die besprinkeling 'n baie ou gebruik in die kerk is. In ou katakombes is doopfonte uit die eerste eeu na Christus ontdek.

Van belang is nie onderdompeling of besprinkeling nie, maar dat die doop wel bedien sal word. Net so min as wat ons onderdompeling kan beskryf as sonde, net so min kan die A.G.S. die besprinkeling as sodanig bestempel. Wat ons in hierdie verband nie doen nie, doen hulle wel.

(c) BESONDERE GAWES

Artikel 11b van die A.G.S. se belydenisgeskrif lui soos volg: "Ons glo en bely dat die belofte van die vervulling met die Heilige Gees in die Pinkstersin, nie alleen bedoel was vir die eerste Christelike kerk nie, maar dat dit almal toekom wat die Here onse God na Hom toe sal roep. Daarom kan ons vandag ook verwag dat die gelowiges deur die Gees in tale spreek en profeteer. Vervolgens glo ons dat ons tot die Here mag bid vir die genesing van allerhande kwale..." Uit hierdie artikel kan ons die volgende twee afleidings maak: Hulle glo in 'n herhaling van die uitstorting van die Heilige Gees wat net soos op die eerste Pinksterdag gepaard gaan met die spreek in vreemde tale. Vervolgens, dat genesing van allerlei kwale deur gebed 'n kenmerk is van die ware kerk en gelowige.

(i) Die Uitstorting van die Heilige Gees en Spreek in vreemde tale

Volgens die A.G.S. word die Heilige Gees op 'n sigbare wyse aan iemand verleen nadat hy wedergebore is. Hierdie sigbare wyse is die

spreek in vreemde tale. Iemand wat nog nie in vreemde tale gespreek het nie, sê hulle, het nog nie waarlik die Heilige Gees ontvang nie en is nog geen ware gelowige nie. Is die uitstorting van die Heilige Gees 'n herhaalbare gebeurte? Nee! Christus sê self: "En Ek sal die Vader bid, en Hy sal julle 'n ander Trooster gee om by julle te bly tot in ewigheid." Met ander woorde, as die Heilige Gees eenmaal uitgestort is, bly dit tot in ewigheid. Net soos Christus se kruisiging 'n eenmalige, onherhaalbare gebeurte is, net so ook die uitstorting van die Heilige Gees. In Hand. 1:8 sê Jesus vir sy dissipels: "Maar julle sal krag ontvang wanneer die Heilige Gees oor julle kom, en julle sal my getuies wees in Jerusalem sowel as in die hele Judea en Samaria en tot aan die uiterste van die aarde." As die Heilige Gees uitgestort word, geskied dit in bogenoemde 3 fases. Eers oor Jerusalem dan oor Samaria en uiteindelik oor die heidene. Daarna lees ons nooit weer van 'n uitstorting nie. Die Heilige Gees is oor die kerk uitgestort, en kragtens God se genadeverbond besit almal die Heilige Gees wat deel is van die kerk. Die ontvangs van die Heilige Gees is nie 'n ekstra toevoeging, of 'n bykomstigheid nadat ons eers gelowiges geword het nie. Dit is juis die Heilige Gees wat die geloof aan ons gee en daarom besit elkeen wat glo in Jesus Christus, die Heilige Gees. Sprekend in hierdie verband is Paulus se bekering op pad na Damaskus. Nadat hy tot geloof gekom het, word nie nog melding gemaak van 'n ekstra verlening van die Heilige Gees aan hom nie. Die Bybel beskou die spreek in vreemde tale nie as noodsaaklike teken en bewys dat die Heilige Gees aan iemand verleen is nie. Gedurende die "drie fases" van die uitstorting van die Heilige Gees word wel melding gemaak van die spreek in vreemde tale. Petrus sien dit as die vervulling van Joël 2:28 se belofte, nl. dat God in die laaste dae sy Gees sal uitstort oor alle vlees. So vervul die spreek in vreemde tale by daardie geleenthede 'n besondere funksie. Dit dien as bevestiging dat die Heilige Gees uitgestort is: dat die heil in Jesus Christus bestem is vir alle volke en tale. Op grond hiervan was hierdie nie sommer 'n onbeduidende spreke nie, maar 'n spreke in tale wat verstaanbaar is. Net soos die uitstorting van die Heilige Gees eenmalig was, net so ook die bevestiging daarvan, die spreek in vreemde tale. Behalwe tydens die genoemde "fases" hoor ons nie later weer daarvan nie. Paulus, die kamerling van Etiopië, en die 3 000 wat tot geloof gekom het, spreek nie in vreemde tale nie. Veral in 1 Kor. 14 kom die spreek in vreemde tale weer aan die orde. Opvallend is dit dat Paulus nie baie hoë waardering daarvoor het nie. Dit het slegs enige nut as iemand dit kan uitleë (1 Kor. 14:8, 9 en 12). Sonder uitleg is dit misleidend (vers 9), vreemd (vers 11),

kinderagtig (vers 19-20) en verspot (vers 23). Kan die gebrabbel van die A.G.S., wat nie eers deur hulle self verstaan word, met beter woorde beskryf word? Lei hierdie soort van gebrabbel nie tot wanorde in die gemeente nie? Die ware vrug van die Heilige Gees word vermeld in Gal. 5:22 en daar word nie 'n enkele woord gemeld van spreek in vreemde tale nie.

(ii) Gebedsgenesing

Die sogenoemde gebeds- of geloofsgenesing word ook gestel as voorwaarde om ware gemeente van Christus te wees. Genesing het in die eerste Christelike gemeente gedien as bevestiging dat daar in Jesus Christus waarlik verlossing gekom het. Nêrens gee Christus so 'n opdrag aan sy kerk nie. Sy opdrag is die verkondiging van die evangelie en die bediening van die sakramente. Genesing kan seker geskied langs die weg van 'n gebed, maar die Bybel dui dit nie aan as noodwendig en as voorwaarde of deel van die geloof nie. God ken self sy tyd en die middele wat Hy daarvoor wil aanwend.

B. Die Spade Reën of Blou Rokke

Die stigter van hierdie sekte is 'n sekere mev. M.M. Fraser. Na sogenaamde goddelike genesing beweer sy dat sy 'n dieper goddelike openbaring ontvang het dat die bestaande Pinkstergroep nie meer die volle waarheid uitleef nie. Botsing ontstaan tussen haar groep en die A.G.S. wat lei tot afstigting in 1928. Op sogenaamde bevel van die Here is die beweging aanvanklik genoem die "Spade Reën Sending, Benoni." In 1928 het sy 'n sogenaamde geloofshuis te Benoni opgerig en in 1929 een te Pretoria.

Hulle Leer:

(i) NUWE OPENBARINGE

Elke saak waarin hulle verskil van die Bybel, die bestaande kerke en ander sektes sê hulle is moontlik, want God het aan hulle nuwe openbaringe gegee, wat Hy teruggehou het van die ander. Hierdie opvatting verskil volkome van die Bybel. Die Bybel leer dat God Homself volkome bekend gemaak het in Jesus Christus (Hebr. 1:1). Hierdie volledige openbaringe van God is opgeteken in die Bybel (2 Tim. 3:16 en 17). Geen nuwe openbarings word deur God gegee nie.

Alle byvoegings tot die Woord van God is oorbodig en is sonde (Openb. 22:18 en 19). Sien veral Jer. 24:32.

(ii) DIE DOOP

Net soos die A.G.S. doop hulle alleen groot deur middel van onderdompeling. Die verskil is slegs dat die aantal onderdompelinge plaasvind ooreenkomstig die dopeling se begeerte.

(iii) KLEREDRAG

Volgens mev. Fraser het sy 'n openbaring ontvang dat die vrouens net lang blou rokke mag dra met wit tussenin. Die blou simboliseer dat hulle die Heilige Gees het en die wit is aanduiding van die kled van geregtigheid, wat hulle eendag sal dra. Die mans moet glo volgens die wil van die Heilige Gees swart skoene en sokkies dra, 'n wit hemp en 'n swart das. Van so 'n openbaring deur die Heilige Gees weet die Bybel niks. Dit is niks anders as 'n "nuutgeskepte" Fariseïsme nie.

(iv) DIE GROET

Mans onder mekaar en vroue onder mekaar groet mekaar met 'n soen. Hierdie leer grond hulle op tekste soos Rom. 16:16, 1 Kor. 16:20 en 2 Kor. 13:12. Met hierdie "kus" bedoel die apostel dat die groet van die gelowige met die regte gesindheid moet geskied. Dit moet 'n "heilige kus" wees, teenoor die soen van onreinheid, en verraad. Die begroeting moet hartlik, liefdevol, met die regte gesindheid wees.

(v) GEESTESDANS

Op grond van enkele tekste uit die Ou Testament beweer hulle dat die sg. "geestesdans" 'n integrale deel van die erediens moet wees. Dit dien as simbool dat die gelowige die Satan, die vyandige magte met sy voete vertrap. Waar die dans in die Ou Testament vermeld word, dui dit op 'n doodgewone vreugde-uitdrukking en op geen geloofsdaad nie. Die Sataniese magte word buitendien in die geloof oorwin (1 Joh. 5:4 en 5). In die geloof, want Christus het reeds alles oorwin.

(vi) VOLLE VRYHEID VAN DIE HEILIGE GEES

Die Heilige Gees moet ten volle vry wees. Besluite en beloftes, wette en insettinge bind die mens vas en strem die vryheid van die Heilige Gees. Hulle wil nie eers 'n bepaalde dag gebruik vir erediens nie, dit

bind die Heilige Gees. Hierdie opvatting gee aan hulle die vryheid om af te dwaal van die Bybelse waarheid sonder dat dit gesien word as verkeerd. Die Bybel leer die teendeel. Die Heilige Gees bind Homself aan die Bybel. Die Heilige Gees lei nie mense los van die Woord nie (Rom. 10:17, Joh. 14:26). "Maar die Trooster, die Heilige Gees, Hy sal julle alles leer en sal julle herinner aan alles wat ek vir julle gesê het." In die Nuwe Testament bring die Heilige Gees mense tot die geloof nadat die *Woord* aan hulle verkondig is, en nie op enige willekeurige wyse nie.

(vii) SONDEBELYDENIS

Net soos die Roomse Kerk ag hulle dit dringend noodsaaklik dat hulle hulle sondes voor ander mense moet bely. God se Woord leer ons alleen van sondebelydenis voor God.

Aangesien die res van die pinkstergroepe in wese nie veel verskil van die A.G.S. nie, is bespreking van hulle nie noodsaaklik nie.

III. DIE GETUIES VAN JEHOVAH:

Algemeen

Hierdie sekte staan ook bekend as die Russellisme of die Internasionale Bybelstudente. In 1872 is die sekte gestig deur Charles Russel. Hy is opgevolg deur Rutherford in 1916. Elke Jehovah-getuie is prediker of arbeider. Hulle het geen teologiese opleiding nie. Daar word geen kerke gebou nie. Die werkers gaan van huis tot huis om hulle literatuur te versprei. Hulle lyfblad is "Wagtoring" en hulle jeugblad word genoem "Ontwaak". In 1969 versprei hulle reeds meer as 5 000 van hierdie blaaië per maand in 26 tale. In 1969 is hulle ledetal reeds 1 336 000. Hulle bestempel die bestaande kerk as Babilon of die organisasie van Satan. Predikante word veroordeel as verleiers en aanbidders van die duiwel. Hulle leiers voorspel voortdurend wanneer Christus sal kom. Reeds verskeie male in die verlede is hulle valsheid so ontbloot. Die Skrif leer tog: "Van die dag en dié uur weet niemand nie, as net die Vader in die hemel" (Mark. 13:32).

Die Naam Jehovah-Getuies

Op grond van Jes. 43:10 en 12 noem hierdie groep hulleself die Jehovah-getuies. Die naam "Jehovah" sê hulle is die naam vir die

waaragtige God. (Met hierdie naam sê hulle het God Homself bekend gemaak van die begin af.) Hulle beweer dat die kerk of die mens wat God anders noem as "Jehovah" nog in die duisternis verkeer.

Enige persoon wat kennis dra van die oorspronklike tale waarin die Bybel geskryf is, kan egter getuig dat dit nie die waarheid is nie. God se wese is te groot om dit met een enkele naam te beskryf. In die oorspronklike tale word verskillende woorde gebruik om God se naam te beskryf. Hy word genoem: "Elohim". Dié naam dui God aan as die verhevene of sterke, die skepper van hemel en aarde en die onderhouer van alles. "Jahwe": Hierdie naam getuig van God se onveranderlike verbondstrou. "Adonai": Hierdie naam beskryf God as die besitter van alles; dit dui in die besonder God se almag aan. "El Shadai": Hierdie naam spreek in die besonder van God se alvermoënde krag. "Jahwe Sebaoth": Dit verwys na die feit dat God vir sy volk stry en oorwin. In die Nuwe Testament word God in die oorspronklike Grieks meestal beskryf met die woorde "Theos" en "Kurios". Vanuit hierdie gegewens kan ons vir die Jehovah-getuies vra: Waarom hou julle wat die naam van God die Vader betref dan aan die oorspronklike taal maar verder gebruik julle feitlik niks van die oorspronklike nie? Ons tref in die oorspronklike taal baie name aan vir God. Waarom gebruik julle nie al hierdie name nie? Enige iemand wat die oorspronklike tale ken, kan vir jou sê dat die naam "Jehovah" nêrens in die oorspronklike taal voorkom nie. Aanvanklik is die Hebreeuse taal sonder vokale geskryf. As daar in die oorspronklike teks staan "Jahweh" (let wel nie "Jehovah" nie) word dit net geskryf as "JHWH". Later is egter besluit om die vokale by te voeg. Die vokale wat by "JHWH" bygevoeg is, was die van 'n ander woord nl. "Adonai". (Dit het die Jode gedoen omdat die naam van die Here vir hulle te heilig was om op die lippe te neem). Telkens as die Jood dan by die woord "JHWH" kom lees hulle nie "Jahweh" nie maar "Adonai". Taalkundig sien ons dus dat hulle hele leer rondom die naam van God eerder gegrond is op onkunde as op feite.

Hulle Leer:

(a) DIE GODHEID VAN CHRISTUS

Hierdie leerstuk van die Bybel verwerp hulle. Jesus is vir hulle slegs maar die mens by uitnemendheid: voor sy menswording 'n engel, en daarna slegs 'n geestelike wese. Deur hierdie leer word die waaragtigheid van Christus se versoeningswerk verloën. Die Bybel leer egter dat

net soos die Vader God is, so ook die Seun (Joh. 1:1), Tomas roep uit: "My Here en my God" (Joh. 20:28). Paulus spreek van Christus as die een wat in die gestalte van God was (Filip. 2:6) "Christus wat oor alles is, God, lofwaardig tot in alle ewigheid (Rom. 9:5). Johannes getuig van Hom: Hy is die waaragtige God, en die ewige lewe (1 Joh. 5:20). Dieselfde volkomenheid word aan Jesus toegeken as aan God: alwetend (Matt. 9:4) ewig (Joh. 8:58) almagtig (Matt. 9:2-7) onveranderlik (Hebr. 13:8). Christus was God en mens in een persoon. "Ek en die Vader is een" Joh. 10:30: "Hy wat My gesien het, het die Vader gesien" (Joh. 14:9).

(b) SY OPSTANDING

Russel sê Christus het nie waarlik opgestaan nie. Wat met Hom gebeur het, weet ons nie. (Let op al Christus se verskynings na sy opstanding. Lees veral 1 Kor. 15).

(c) SY WEDERKOMS

Volgens Russel sou Christus se wederkoms in 1874 plaasgevind het. In 1878 sou alle ware gelowiges uit hulle grafte opgestaan het. Saam met hierdie gelowiges sou Christus in 1914 die duisendjarige vrederyk gestig het. Alle teenswoordige regerings en kerke sou omvergewerp word. Gedurende hierdie periode is die gelowiges "onsigbaar" teenwoordig. Die "voorheen" goddelose word ook opgewek en 'n tweede kans gegee tot en met die einde van die duisendjarige ryk. Die Skrif leer:

- (i) Die datum van Christus se wederkoms ken niemand nie (Matt. 24:36, Mark. 13:32).
- (ii) Die opstanding van die dooies vind onmiddellik met Christus se wederkoms plaas en nie eers later nie (Joh. 5:29, 1 Kor. 15:51, 1 Thess. 4:16 en 17).
- (iii) Geen tweede kans word gebied nie. Bkering en oproep tot geloof word duidelik gestel as iets wat nie uitgestel kan word nie. (Hebr. 3:7). Dit moet in hierdie lewe plaasvind (Hand. 1:25, 2 Kor. 5:10 en 11). Lees Joh. 5:29: "Moenie julle hieroor verwonder nie. Want daar kom 'n uur wanneer almal wat in die grafte is sy stem sal hoor en sal uitgaan, die wat goed gedoen het, tot die opstanding van die lewe, en die wat kwaad gedoen het, tot die opstanding van die veroordeling." Lees ook Matt. 25:31-46.

Heilige Gees

Volgens hulle is die Heilige Gees nie die derde persoon van die Goddelike Drie-Eenheid nie maar 'n blote krag of mag wat van God die Vader uitgaan. Die Skrif getuig egter dat Hy net soos die Vader ook persoon is. Jesus spreek van die Heilige Gees as "Hy" (Joh. 14:17 en 26). Hy tree op met persoonlike name soos "Trooster", "Leidsman" en "Leermeester" (Joh. 16:7, 8, 13 en 14), en doen "persoonlike" werk soos lei, getuig en oortuig (sien Joh. 16). Hy word self God genoem (Hand. 5:3 en 4). Hy besit goddelike volkommenheid, almag (Lukas 1:3 en 5) alwetendheid (1 Kor. 2:10 en 11) en ewigheid (Hebr. 9:14).

Die Dood

Volgens die Jehovah-getuies sterf die mens na liggaam en siel volkome as hy die laaste asem uitblaas. Vir die mens bestaan daar daarom nie so iets soos ewige lewe of ewige straf nie. Hierdie leerstuk bou hulle op uit hulle leerstuk in verband met die siel van die mens. Sonder om op laasgenoemde in te gaan, wys ons op die waarheid van die Skrif in verband met eersgenoemde. (i) Meer as 60 keer in die Ou Testament en 11 keer in die Nuwe Testament word gepraat van die doderyk waar 'n voortbestaan is na die uitblaas van die laaste asem. (ii) Die gelykenis van Lasarus en die ryk man, bevestig hierdie feit. (iii) Jesus sê vir die moordenaar aan die kruis: "vandag sal jy met My in die Paradys wees" (Luk. 23:43). (iv) Baie jare na hulle dood verskyn Moses en Elia aan Jesus op die berg van verheerliking (Mark. 9:4). (v) Die dood beteken vir Paulus 'n heengaan om "met Christus te wees". (Filip. 1:21-23). Wat die EWIGE STRAF betref, spreek die Bybel ook duidelik: Jesus self spreek van "verderwe in die hel" (Matt. 10:28), 'n "ewige straf" (Matt. 25:46), en die buitenste duisternis waar daar geweën en gekners van die tande sal wees (Matt. 25:30). Paulus verwys na die "ewige verderf" (2 Tess. 1:9). Johannes spreek van 'n "poel van vuur" en "pyniging tot in ewigheid" (Openb. 20:10).

Doop: Verwerp kinderdoop.

Owerheid: Vyandig gesind. Weier selfs om militêre opleiding te doen.

Katkisasie: Sê dit is 'n menslike uitvindsel.

IV. DIE SEWENDE-DAG-ADVENTISTE

Die Sewendedag-Adventiste is 'n deel van 'n groep sektes wat Sabbatariërs genoem word. Hulle stigter is *William Miller*. Op grond van Bybelse gegewens uit Daniël en Openbaring voorspel hy dat Christus se wederkoms in 1844 sou plaasvind. Die jaar gaan verby sonder dat daar iets gebeur. 'n Sogenaamde profetes uit sy geleedere, 'n sekere mev. *Ellen White*, sê pas daarna dat Jesus wel begin het om sy heiligdom te herstel. Hierdie werk word vertraag deurdat Christus eers sy heiligdom in die hemel moet reinig van al die sonde van die Christene. Hulle sonde is hoofsaaklik geleë in die feit dat hulle die Sondag in plaas van die Saterdag gedenk as die dag van die Here. In 1863 neem hulle formeel die naam aan van Sewendedag-Adventiste. In 1887 is die sekte deur *Boyd en Robinson* oorgeplant na Suid-Afrika. In 1960 bestaan hulle reeds uit 11 400 blankes in Suid-Afrika. Hulle opleidingssentrum is die *Helderberg Kollege te Somerset-Wes*. Hulle boeke word gedruk deur die *Sentinel-Uitgewersmaatskappy*. Hulle maandelikse lyfblad is: "Die Tekens van die Tye." Nuwe lede werf hulle veral deur: skrywes oor die pos, gedrukte boeke en pastore wat dorpe besoek en besondere dienste hou.

Hulle Leer:

Dit kan omskryf word as 'n mengelmoes. Christelik: in die geloof in Christus; Joods: in die Saterdagviering; die verbod op varkvlies en die gee van tiendes; Jehovah-getuies: in hulle opvatting oor die sieleslaap en Wederdopers; in die groot doop deur onderdompeling; Adventisties: in hulle voorspelling van Christus se wederkoms.

Die Sabbat

Hierdie sekte beskou die instelling van die Sondag as rusdag as 'n uitvindsel van die pous en keiser Konstantyn. Hulle hou vas aan die vierde gebod soos ons dit vind in Eks. 20:10 en omskryf die woord "sewende" daar sondermeer as Saterdag.

Die woord Sabbat beteken nie Saterdag nie, maar rus, ophou met werk. Op die sewende dag het God gerus van sy werk. Dit is waar, maar dié sekte let nie op die volgende nie:

- (a) Die naam van die dag waarop God begin het met sy skepping word nie vermeld nie, die sewende dag kan dus enige dag gewees het.

- (b) Die presiese berekenbaarheid word bemoeilik deurdat die sonnestelsel eers op die vierde dag geskape is. Die sewe skeppingsdae kon dus net sowel sewe tydperke gewees het.
- (c) God se rusdag verskil van ons s'n. Van sy sewende dag se einde word nie melding gemaak soos van die ander dae nie. Sy rus beteken daarom sy "onderhouding" van die skepping.
- (d) Die naam van die dag word selfs in die vierde gebod nie eers gegee nie. Die klem val op die rus en nie op die dag nie.
- (e) Die Sabbatsgebod geld vir Israel eers van die berg Sinaï af (Nehe-mia 9:13-14). Die besondere betekenis van die dag word gegee in Deut. 5:15. Dit is vir die volk Israel herinnering aan die verlossing uit die hand van die Egiptenare en as sodanig alleen geldend vir Israel. Vir ons wys dit net heen na die ware verlossing wat God in die volheid van die tyd sou gee. Daarom is dit geregverdig dat ons dag van herinnering gevier sal word op die dag wat God se verlossing vir ons in die besonder geopenbaar is nl. die Sondag.

Dat die Ou Testamentiese Sabbat heenwys na Jesus Christus, en dat God die dag van herinnering, die dag van rus op 'n ander dag as in die Ou Testament wil laat plaasvind, word deur die volgende bevestig:

1. Jesus lê klem op al die gebooe van die Wet, maar nie op die Sabbatsviering nie.
2. Die Sabbat word in die Nuwe Testament 60 maal genoem en nêrens word onderhouding beveel nie.
3. Die inagneming, die klemlegging op besondere dae as noodsaaklik vir die saligheid word in die Nuwe Testament afgewys (Gal. 4:9 en 10, Kol. 2:16 en 17).
4. Die dag van herinnering aan die verlossing is Sondag, want op dié dag het al die groot heilsgebeure plaasgevind. Op Sondag staan Jesus op uit die graf, verskyn op dié dag aan verskeie persone, op dié dag word die Heilige Gees uitgestort, op dié dag ontvang die dissipels die opdrag om die Evangelie te gaan verkondig (Joh. 20:21) en op dié dag vind as 't ware die geboorte van die Christelike kerk plaas (Hand. 2:4).
5. Vir die Jode preek Paulus nog op die Saterdag (Hand. 13:14) maar vir die gelowiges uit die heidene op Sondag (Hand. 20:7). Hy bestem die dag ook as afsondering vir die offergawes (1 Kor. 16:2).
6. Sondag word genoem die dag van die Here.
7. Die volgende kerkvaders maak melding van viering van die Sondag: Die Didache (±100 n.C.), Ignatius (110 n.C.), Justinus die Martelaar

(140 n.C.) en Tertulianus (200 n.C.). As keiser Konstantyn die viering van Sondag in plaas van Saterdag in 321 n.C. tot wet verklaar, maak hy nie 'n nuwe instelling nie, maar bevestig net wat reeds bestaan.

Die Sewendedag-Adventiste verval net soos die Fariseërs in wettesisme deurdat hulle die Sabbat bokant Christus verhef. Die sentrale vraag is nie vir hulle: "Glo jy in Christus?" nie, maar "Onderhou jy die Sabbat?"

V. DIE APOSTELSEKTE

Die stigter van die sekte is Edward Irving gebore 1792. Hy voorspel dat die wêreld einde in 1864 sou plaasvind. Veral die kerk sê hy, sal met die wederkoms swaar straf verduur omdat hulle nie meer die ampte soos beskryf in Ef. 4:11 handhaaf nie (Die ampte wat in Ef. 4:11 vermeld word, is die van apostel, evangelis, profeet, herder en leraar). Na sy skorsing as predikant van die Skotse Presbeteriaanse Kerk bring hy sy organisasie op die been. In 1832 stel hy die eerste apostel nl. Cardall aan. Hyself ontvang die amp van "engel". In 1835 was daar 12 apostels. Saam met ander ampsdraers (dié vermeld in Ef. 4:11) word die 12 uitgestuur om elkeen op 'n ander plek in die wêreld 12 000 "verseëldes" te gaan versamel. Onder leiding van Niehaus het die sekte in ±1900 ook na Suid-Afrika verbrei. Hulle hoofkantoor is tans in Claremont, Kaap Provinsie. In hulle geledere het daar baie afsplintering plaasgevind. Hulle staan hoofsaaklik bekend as "die Apostels" of die "Nieuw-Apostoliese Kerk".

Hulle Leer:

(a) DIE APOSTELAMP

Die "apostelamp" is die kern van hulle leer. Dit is vir hulle die Godgewilde plaasvervanging van Christus. 'n Ander versoening bestaan daar nie "as alleen deur die genade en die apostelamp". Die apostelamp word beskou as 'n ewige instelling waarsonder geen mens deel kan hê aan die saligheid nie. Die sentrale waarheid van die Skrif, nl. die verlossing deur Jesus Christus alleen, word deur hulle verwerp. Let op die volgende:

1. Die Bybelse apostels is deur Jesus Christus self gekies, geroep en

gestuur, so was dit ook die geval met Matthias (Hand. 1:24) en Paulus (Gal. 1:1). Die sekte-apostels is selfaangestel.

2. Die apostels van Christus moes oor- en ooggetuies wees van Christus se opstanding (Hand. 1:21-22). Nie een van die 12 apostels van die moderne tyd kan dit wees nie.
3. Die Bybelse apostels se woorde is met wonders beseël. Dit mis die sekte-apostel geheel en al.
4. Die apostelamp het ná die sterwe van die laaste apostel verdwyn. Hulle taak om besondere getuies te wees, is vervul. Hierdie getuies is opgeteken in die Bybel ter wille van ons geloof; ons het nie nog verdere apostels nodig nie (Joh. 20:31). Na die dood van die laaste "Bybelse apostels" lees ons nie weer van ander wat gekom het nie. Paulus laat nie apostels nie, maar ouderlinge kies in die verskillende gemeentes (Hand. 14:23). As die apostelamp blywend was, sou die apostel Paulus seker in sy briewe voorskrifte in hierdie verband gegee het soos hy dit doen met betrekking tot die ander ampte (Vgl. Paulus se briewe aan Timotheus en Titus).
5. Die Bybeltekste, nl. Ef. 4:11 en Ef. 2:20, bevestig nie hulle standpunt nie. Daar staan nie dat die genoemde ampte blywend van aard is nie. Die woorde "fondament van die apostels" beteken eintlik fondamentleggers in die sin dat hulle die waarheid van Christus bevestig het met hulle getuies. Sien veral 1 Kor. 3:10 waar duidelik gestel word dat Christus alleen die fondament is. Net so is Petrus ook nie die "rots" van die gemeente nie. Sy belydenis dat Jesus die Christus is, is dit.
6. Is hulle apostels nie miskien valse apostels nie? (2 Kor. 11:13, Kol. 2:8). Is hulle nie selfaangestelde apostels nie? (2 Kor. 10:18).
7. Die onfeilbaarheid wat die sekte-apostel hulleself toe-eien is onskriftuurlik, want geen mens, selfs nie die Bybelse apostels was onfeilbaar nie. Petrus het Jesus verloën, Judas het Jesus verraaï, Tomas was ongelowig en Jakobus sê ons struikel almal (Jak. 3:2).
8. Die apostels en priesters van hierdie sekte kan sg. sondes vergewe. Die Bybel ken die mag van sondevergewing alleen aan God toe (Matt. 6:12, 9:6, Mark. 2:7, Ef. 1:7 en Hebr. 9:22). Onderling teenoor mekaar is sondevergewing die plig van almal (Matt. 6:14 en 15, Matt. 18:21, 22 en 35).
9. Die apostel kan nie ons middelaar wees soos hulle beweer nie. Daar is maar een middelaar tussen God en mens en dit is Jesus Christus (Hand. 4:12, 1 Tim. 2:5; Joh. 14:6).

(b) DIE BYBEL

Hulle beroof God se Woord van sy gesag deurdat hulle die lewende woord van die apostel stel bokant God se Woord. Hulle stamapostel Niehaus sê onder andere: "Ons het glad nie nodig om vir die Bybel te vra of dit reg is nie" en verder: "Dis luie en traie herders wat hulle skape laat drink van die vuil putwater van die Bybel." Die Bybel leer ons egter dat God Homself volkome in Jesus Christus geopenbaar het (Joh. 14:7 en 9). Hierdie openbaring is opgeteken in die Bybel (2 Pet. 1:21). Hierdie Skrif is genoegsaam 2 Tim. 3:15-17. Alle byvoegings en weglatings is sonde (Openb. 22:18-19).

(c) DIE SAKRAMENTE

Naas die 2 sakramente wat ons in die Bybel beveel word, het hulle nog 'n derde nl. die verseëling. Volgens hulle moet die reeds gedoopte deur handoplegging van die lewende apostel verseël word met die Heilige Gees tot verkryging van die eerstelingskap. So word die gedoopte verseël as verlose wat deel sal uitmaak van die 144 000 (Openb. 7 en 14). Hulle beroep hulle op Handeling 8:17 en 19:6. Let egter op die volgende:

1. Die gawe van die Heilige Gees staan nie los van die geloof as iets wat nog apart meegedeel moet word nie. (Hand. 11:15). Wie glo, het die Heilige Gees (Hand. 11:25), want die Heilige Gees werk self die geloof deur die verkondigde Woord. (Rom. 10:14 en 17). Sien veral Hand. 10:44.
2. Die Heilige Gees word ontvang sonder die bemiddeling van 'n apostel of priester vgl. Joh. 20:22, Hand. 10:45, Ef. 1:13 en 4:30 (Ek hoef nie te wag totdat die priester of apostel sy hande op my kom lê nie).
3. Die gevalle in Hand. 8:17 en 19:16 kan omskryf word as die buitengewone. Dit gaan ook hier om heidene en dit is in elk geval nie mense waarmee hierdie sekte hulle bemoei nie.

Die doop

Hulle doop kinders maar ook volwassenes veral met die oog op die saligheid van reeds gestorwenes. Hierdie hele opvatting is volkome in stryd met die Bybel. Vergelyk:

- (a) Die doop kan geen mens salig maak nie. Dit is teken en bewys van die "kindskap" op grond van Jesus Christus se lyde en sterwe.

- (b) Volgens Hebr. 9:27 is daar geen kans ná die dood nie.
- (c) Volgens die Bybel is die tyd van geloof, gehoorsaamheid en bekering hier op aarde (2 Kor. 6:2; Hebr. 3:3-15, 18 en Lukas 16:19-31). Lees ons êrens in die hele Bybel van 'n plaasvervangende doop, van iemand wat twee keer gedoop is, eers vir homself en dan vir 'n reeds gestorwene?

Hulle beroep hulle op 1 Kor. 15:29. Paulus praat hier nie van algemene praktyk onder die Christene nie. Hy praat hier nie eers van homself of die Korinthise gemeente nie, maar van ander. Dit is ook net 'n blote stelling wat gemaak word sonder om dit aan te beveel of af te keer.

Die Nagmaal

Net soos die Rooms-Katolieke laat hulle ook kinders toe tot die nagmaal. Hoe vind die selfbeproeving hier plaas? (1 Kor. 11:28). Ook onder die Ou Testament het die kinders nie die Pasga ontvang nie, hoewel hulle besny is as teken van die verbond. Met die doop is dit anders as die nagmaal. Die kind is reeds in die genadeverbond opgeneem, hy ontvang net die bevestiging daarvan.

VI. CHRISTIAN SCIENCE

Dit kom hoofsaaklik voor onder intellektuele vrouens. Dit is 'n rigting wat die wete of die kennis (gnosis) stel in die plek van die geloof. Die stigster is Mary Baker Eddy. In 1875 gee sy haar bekende "Science and Health" uit. In die boek is al hulle leerstukke vervat. Dit dra vir hulle dieselfde gesag as die Bybel. God, sê hulle, is Gees en die Gees is in alles. So leer hulle 'n soort panteïsme waar God en skepsel vereenselwig word. Sonde bestaan volgens hulle nie, net die gedagte daarvan bestaan. Verlossing is slegs bevryding van hierdie idees of gedagtes. Jesus is verlosser net in soverre as wat Hy die mens getoon het hoe die mens bevry kan wees van die sonde-idees. 'n Sekte by uitstek wat die kruis van Christus loën.

VII. SPIRITISME

Hulle glo dat sekere mense die vermoë het om op 'n geestelike wyse met die reeds gestorwenes in verbinding te tree en dat die reeds gestorwenes, in die gestalte van engele, dan vir hulle die regte pad kan aanwys. Hulle beroep hulle veral op Samuel se verskyning aan Saul deur middel

van die heks van Endor (1 Sam. 28), die verskyning van Moses en Elia aan Jesus en sy drie dissipels op die berg (Matt. 17) en die talle kere wat daar in die Bybel gepraat word van engele se verskyning aan mense.

Let egter op die volgende

1. Saul self het vantevore die waarsêers en dodebesweerders uit die land verdryf toe hy nog met God gelewe het (vers 3 en 9). Sy optrede in hierdie verband is juis wanneer hy deur God verlaat is (vers 6, 15 en 16). Saul sien nie self vir Samuel nie maar "begryp" net volgens die heks dat dit Samuel moet wees (vers 14). Saul se "vermomming" is erkenning van sy sonde.
2. Elia en Moses se verskyning geskied nie deur middel van 'n media na 'n oproep nie. Dit geskied nie om advies te gee nie. Dit geskied alleen tot verheerliking van Christus.
3. In die Bybel word die engele en die mens duidelik onderskei. Veral in Openbaringe 7 word mens en engel apart beskryf. Die engele is nie gestorwe mense nie, maar boodskappers wat God self in die ou "bedeling" gebruik het ter wille van sy diens. Namate die waarheid van God in die Bybel opgeteken is, verdwyn die diens van engele.
4. Spiritisme word in die Bybel beskryf as 'n gruwel (Deut. 18:12), dit is strafbaar (Liv. 20:27), dit is verbode (Deut. 18:10) en dit is sonde (Liv. 19:31).
5. Dit is God-onterend, want:
 - (a) Die gelowige moet God raadpleeg en nie afgestorwenes nie (Jes. 8:19-20).
 - (b) Vir die gelowige is God se Woord genoegsaam (2 Tim. 3:4-17).
 - (c) Dit is onnodig om dinge te wil weet wat God vir ons verborge hou (Hand. 1:7).
 - (d) Dit word deur die gelykenis van Lasarus en die ryk man verwerp. Die lewendes het mos God se Woord en die profete (Luk. 16:19-32).
 - (e) Die Bybel ken alleen die pad ná die doderyk en nie die pad terug nie (Joh. 16:22).
 - (f) Daar is een Middelaar tussen God en mens nl. Jesus Christus en nie allerlei media nie.

VIII. KERK VAN DIE NASARENER

In onderskeiding met ander groepe, het die Nasareners 'n geloofsbelydenis en kerkorde. Oppervlakkig beskou, skyn dit asof hulle op die

regte pad is. Grondig beskou, word die dwaling tog bemerk. Volgens hulle het die sonde net die mens se natuur gedeeltelik aangetas. Die mens is nie volkome sondaar nie. Hierdie leer lei noodwendig daartoe dat die mens beskou word as 'n wese wat grootliks kan meehelp tot sy eie saligheid. "Almal wat wil, kan gered word". Deur hierdie opvatting kom die eenmalige, algenoegsame offer van Christus in gedrang. Net soos die pinkstergroepe neem die leer van "volmaaktheid" hier op aarde 'n sentrale plek in.

IX. DIE MORMONE

Die stigter is Joseph Smith. In 1820 sien hy in 'n sg. visioen twee engele. Hulle sê hy moet by geen bestaande kerk aansluit nie, want almal is op 'n dwaalspoor. In 1823 ontvang hy weer 'n visioen. Hy moet na die berg Cumora gaan. Daar vind hy in erdekruike goue plate waar die hele evangelie op geskryf is. Hy ontvang 'n sg. profete-bril waarmee hy hierdie evangelie vertaal. Die resultaat van sy vertaling is die boek van Mormon. Hierdie boek wil die juiste verklaring van die Bybel gee. Smith en sy aanhangers voeg hulle bymekaar. Hulle bou 'n groot stad met 'n magtige tempel as kern: Salt Lake City. Hier behoort alles aan die kerk en werk almal vir die Mormone. Vanuit Salt Lake City doen hulle twee-twee evangelisasiewerk. Hulle word ook die "Two by Two" genoem.

Hulle Leer:

1. Naas die Bybel bestaan daar nog ander bronne van openbaring soos bv. die boek van Mormon, en die moontlikheid van toekomstige openbaringe.
2. Hulle bely persoonlike sonde maar geen erfsonde nie.
3. Voorwaarde vir die saligheid is: bekering, onderdompelingsdoop tot vergifnis van sonde, en oplegging van hande om die Heilige Gees te ontvang.
4. Die vernaamste amp is die priesterskap, d.i. die bemiddeling tussen God en mens. Hierdie ampte ontvang voortdurend goddelike openbaringe.
5. Deur die gawe van die Gees word spreek in vreemde tale, duiweluitdrying, profesie en gesondmaking meegedeel.
6. Elke planeet het sy eie God en daar is definitief meer gode as die een God wat ons op aarde ken.

7. In die hemel word die siel van die mens verwek en word later met 'n liggaam op die aarde verenig en so word die mens gesien as 'n wese met boordse potensialiteit in hom.
8. Die mens is nie geskape nie. Die aartsengel Michael het 'n gestalte aangeneem en is toe Adam genoem.
9. Geen ongetroude vrou kan die saligheid verkry nie. Dit bring mee: huwelike op 'n baie vroeë ouderdom en dikwels vrouens wat meer as een man het. Soveel moontlik kinders moet verwek word vir die baie siele wat nog in die hemel is en nog nie liggame het nie.

X. DIE AFRIKA EVANGELIE BOND (A.E.B.)

Dit is 'n sg. interkerklike organisasie. Hulle werk in sekere gebiede en beveel die wat hulle bearbei het om hulle weer by hulle in die kerk te skaar. Die feit dat hulle interkerklik is, maak hulle twyfelagtig. Enige interkerklike beweging bestaan gewoonlik uit mense wat nie tevrede is met die bestaande nie, veral ten opsigte van belydenis en kerkinrigting. Hulle ganse leer gaan om die beklemtoning van die mens en sy eie goeie werke.

Die Sondagviering

1. Die moderne beskouing met betrekking tot die Sondagviering lê tussen twee uiterstes. Aan die een kant streng wettiese formalisme. Aan die ander kant onbepaalde vryheid.

(a) STRENG WETTIESE FORMALISME

Vir hierdie mense is die Sondag 'n dag van absolute bewegingloosheid. 'n Dag van afgrensing en inperking. 'n Dag wat beheer word deur 'n aantal "moets" en "moenies". Vir hierdie mense bestaan die Sondagviering daaruit dat die huisgesin reeds voordag gekleed is in die beste klere. Hulle gaan kerk toe en verder mag hulle in hulle kisklere niks doen nie. Vir vriende mag nie gekuier word nie. Die kinders mag nie buite speel nie, ens. ens.

(b) ONBEPERKTE VRYHEID

Vir hierdie mense is Sondag net soos enige ander dag. Die werk van die week word rustig voortgesit. As daar nie by die fabriek of in die kantoor gewerk word nie, is die motor weer eens soos elke ander Sondag stukkend. Die tuin is weer eens droog en verwaarloos. As hyself nie werk nie, gee hy immers bevele dat ander vir hom werk – die bediende in die tuin of die bediende agter die pot. As hy moeg vir werk is, ontspan hy: In die veld, langs die viswater, in die bed of op die sportveld.

By nadere ondersoek blyk dit dat beide bogenoemde standpunte niks anders is as 'n subjektiewe motivering nie. *Die mens handel so omdat hyself so dink of so voel.* As die kerk egter handel oor hierdie saak, is dit wat ons voel of ons dink nie van belang nie. Al wat van belang is, is wat die Bybel en *ons belydenisskrifte ons in hierdie verband leer.*

2. Die "rusdag" van die Nuwe Testamentiese gemeente is nie meer die sewende dag van die week nie, maar die eerste. Nie die Saterdag nie, maar die Sondag. *Die eerste dag van die week*, omdat die kerk op hierdie dag die opstanding van Jesus Christus herdenk. Die dag waarop die allergrootste gawe van alle gawes aan die mens geskenk is. Die enigste gawe waardeur aan die mens waaragtige rus en vrede gegee

is. Vir die kerk is hierdie dag 'n oorwinningsdag. Oorwinning – daarom nie dag van stroewe lang gesigte nie, maar dag van vreugde en blydschap. Nie 'n dag wat gekenmerk word deur strenge marte-lende wettetiesme nie, *maar dag wat staan in die teken van die Nuwe Testamentiese vryheid.*

3. Sondag word dikwels bestempel as die dag waarop ons nie werk nie. Hierdie stelling gaan nie op nie. Sondag is juis die dag van werk in besondere sin. Vanuit die Christelike vryheid is dit die dag waarop ons ophou om vir onself te werk, vry van onself en die wêreld en ten volle beskikbaar vir die diens van God. “Gedenk die Sabbatdag dat jy dit heilig” (Exodus 20:8). Die woord heilig beteken om *af te sonder*. In die besonder om af te sonder vir die diens van God. Hierdie taal praat die Heidelbergse Kategismus ook as dit stel: dat die gelowige op die Sondag eerstelik die kerkdiens of die prediking sal onderhou (Heidelbergse Kategismus Sondag 38 vraag en ant-woord 103). Hier word nog nie gepraat in algemene taal nie. *Hier word die gelowige opgeroep om op hierdie dag al sy kragte en vermoëns in die eerste plek in die diens van God te stel.* Om God op hierdie dag te dien in die ruimte van sy gemeente. Om op hierdie dag besondere dienswerk te doen in die kerk tot diens en eer van God. So wyd gestel, beteken dit dat ons op hierdie dag moet ophou met ons alledaagse bedrywigheid, *nie soseer om in die eerste plek liggaamlik te rus nie, maar om vry te wees vir die diens van God in sy gemeente.* Dit geld my, asook my dienskneg en my diensmaagd. (Ex. 20:10). Sondag is die dag vir kerkwerk – alle kerkwerk. Selfs die insameling van offergawes op hierdie dag is geregverdig. Dit is immers die dag waarop dit geskied het in die Nuwe Testamentiese gemeentes (1 Kor. 16:2). (As die lidmate van die kerk dit weer gaan besef, sal die voortdurende beswaar van “het nie tyd om op 'n besondere wyse in die diens van God te staan”, in die niet verdwyn).

Die huidige situasie van gedwonge arbeid op Sondag is een van die faktore wat aanleiding gee dat gelowiges op Sondae nie vry is vir die diens van God nie. Die vraag moet hier gestel word of die arbeid altyd verpligtend is en of dit dalk geskied vanweë die onversadig-bare drang na materialisme. Is die kalf werklik altyd in die put? Gooi ons hom nie miskien self Saterdagdaand daarin nie? Ons sal egter moet besef dat die “koninkryk van God en sy geregtigheid” (Matt. 6:33) veel meer en veel belangriker is as al die silwer en goud van die aarde. Vanuit hierdie oogpunt is dit seker heeltemal geregverdig dat

gesê sal word: Die gelowige is verplig om maar liefwer sy werk vaarwel toe te roep as wat hy die diens van God skade laat lei. Liefwer sy Sondagkuiergaste die deur moet wys, sy kookpotte moet wegbêre, as wat die diens van God tweede geplaas word.

4. Besondere klem val in die Nuwe Testament op die feit dat die gemeente op die eerste dag van die week saamgekom het in erediens (Hand. 20:7). Selfs Jesus Christus was gewoon om op die Sabbat op te gaan na die tempel. (Gewoon – die woord waarteen dikwels heftig te velde getrek word as dit kom by erediensbywoning. Oor hierdie gewoonte is die mens gewoonlik bekommerd maar nie oor al die ander gewoontes wat hy het nie). Die woord *heilig* in die vierde gebod wys ook duidelik in hierdie rigting. *Hierdie dag moet afgesonder word vir die diens van God, en God wil juis in die eerste plek in die midde van sy gemeente, in die erediens, gedien word.*

Nadat die Heidelbergse Kategismus in die algemeen gespreek het gaan dit oor na die besondere. Dit omskryf die diens van God in algemene sin met die woorde: “dat ek, veral op die Sabbat, dit is op die rusdag, met die gemeente van God ywerig moet opkom.” Die skrywer van Hebreërs waarsku ook dat ons ons onderlinge byeenkomst nie moet verwaarloos nie (Hebreërs 10:25).

As die Bybel en die belydenisskrifte so spreek oor die erediensbywoning op Sondag laat dit nie ruimte dat *die mens self ’n selleksie sal maak op watter Sondag hy sal gaan nie.*

Die bedoeling is dat die opgaan na die erediens van die gemeente ’n vaste bestanddeel van elke Sondagviering sal wees. Aangesien die hele Sondag geheilig is, afgesonder is vir die diens van God, mag ons nie net “Sondagoggend” of “Sondagaand” kerkgangers wees nie. *Nee, dit beteken dat ons elke geleentheid wat die Woord van God in ons kerk bedien word, teenwoordig sal wees.*

5. Jesus Christus het nie gekom om vir ons te dien as voorbeeld nie. Hy is veel meer as dit. Aangesien die ou seremoniële wette deur sy koms in vervulling gegaan het, so ook die ou Sabbatswette, kan sy optrede op die rusdag vir ons rigtinggewend wees. Naas sy gereelde opgaan na die tempel het Hy op die rusdag mense genees van hulle siektes. *Hy het barmhartigheidsdiens verrig.* Hy ontferm Hom oor die mens in nood. Ook op hierdie aspek lê die Heidelbergse Kategismus besondere klem. Hierdie dag is ’n dag van barmhartigheid by uitnemendheid. Die dag waarop die diakonie van die gemeente in die besonder moet fungeer. Nie alleen die diakonie nie, maar elke

gelowige lidmaat. Onbeperkte moontlikheid bestaan daar vir elke lidmaat in hierdie verband.

6. In die derde plek sien ons dat Jesus op die rusdag deur die lande geloop het *en koringare pluk*. Hy was nie besig om te werk nie, maar om te ontspan, om liggaamlik te rus. Ook hierdie aspek sal gestalte moet aanneem in die lewe van die gelowige op Sondag. Hier kom egter die groot vraag op nl. hoe ver mag hierdie ontspanning van my loop? Die breë riglyn kan gestel word: dit moet so geskied dat die eer van God nie aangetas word nie, *dat my medemens nie die moontlikheid ontnem word om sy rusdag te vier soos dit hoort nie*.
7. Uit bogenoemde sien ons dat die Sondagviering in hooftrekke drie elemente moet bevat, nl. erediensbywoning, barmhartigheidsdiens en liggaamlike rus. Hierdie drie elemente kan ons sê vorm 'n drie-eenheid. Die een kan nie losgemaak word van die ander nie. Ons kan nie een element uitleef en die ander nalaat nie. So bv. kan ons op die Sondag nie alleen wil rus en barmhartigheidsdiens doen terwyl ons die erediensbywoning nalaat nie. *Die eersgenoemde twee kan juis eers sinvol en Bybels geskied vanuit die verkondigde Woord*.
8. Bogenoemde omskrywing van die Sondagviering beteken nou nie dat ons net "Sondaggelowiges" moet wees nie. Die Heidelbergse Kategismus wys hierdie gedagte af as dit stel: "ten tweede dat ek *al die dae van my lewe* my bese werke moet laat staan, die Here deur sy Gees in my moet laat werk en so die ewige Sabbat in hierdie lewe moet begin." Die Bybelse Sondagviering wil juis daartoe lei dat ons ook in die week Bybels sal gaan leef.

Erediensbywoning

Die mees algemene verskonings waarom lidmate Sondae nie kerk toe gaan nie, is die volgende:

Ek is moeg en het hierdie een dag rus nodig (Hierdie mense verwys selfs na die vierde gebod), ek wil nie soos ander mense uit gewoonte kerk toe gaan nie, die preek oor die radio of televisie is net so goed, buite die kerk kan ek salig word net soos daarbinne, ek gaan wanneer ek so voel of wanneer ek behoefte daaraan het.

Die Bybel praat 'n ander taal: Die Sondag is volgens die vierde gebod in die eerste plek gegee om dit te *heilig*. Die Woord heilig beteken in die Bybel: om af te sonder, om af te sonder vir die diens van God. Die Sondag is met ander woorde nie gegee sodat ek hierdie dag sal gebruik vir myself nie. Nee, ek moet dit gebruik in die diens van God. God wil nou nie op enige willekeurige wyse gedien word nie. Hy wil daar gedien word waar Hy Hom geopenbaar het en nog steeds wil openbaar nl. in sy huis, in sy kerk. Die Heidelbergse Kategismus verklaar die vierde gebod in Sondag 38 vraag en antwoord 103 soos volg:

- (a) Eerstelik, dat die kerkdienste of die predik-amp en die skole onderhou moet word;
- (b) en dat ek, veral op die Sabbat, dit is die rusdag, met die gemeente van God ywerig moet opkom;
- (c) om die Woord van God te hoor;
- (d) die Sakramente te gebruik;
- (e) God die Here openlik aan te roep;
- (f) en Christelike liefdegawes vir die armes te bring;
- (g) ten tweede dat ek al die dae van my lewe my bese werke moet laat staan, die Here deur sy Gees in my moet laat werk en so die ewige Sabbat in hierdie lewe moet begin;
- (h) (a) Tit. 1:5; 2 Tim. 3:14; 1 Kor. 9:13, 14; 2. Tim. 2:2; 3:15. (b) Ps. 40:10; 68:27; Hand. 2:42. (c) 1 Tim. 4:13; 1 Kor. 14:29. (d) 1 Kor. 11:33. (e) 1 Tim. 2:1; 1 Kor. 14:16. (f) 1 Kor. 16:2. (g) Jes. 66:23.

“Ek gaan nie uit gewoonte nie” – mooi verskoning! Dit sal ons eger verbaas dat van Jesus self gesê is: “soos Hy gewoond was, gaan Hy op die Sabbatdag in die sinagoge” (Luk. 4:16). Die gewoonte om Sondag kerk toe te gaan is in elk geval 'n beter gewoonte as om op Sondag by die huis te bly, te werk, piekniek te gaan hou of enige ander vorm van

vermaak te geniet. As dit Sondag verkeerd is om uit gewoonte kerk toe te gaan is dit mos Maandag ook verkeerd om uit gewoonte te werk. As Christus gewoond was om Sondag kerk toe te gaan, wie is ons om ons te verhef bokant Hom. *"Ek luister oor die radio of die televisie"*: Die kerk is dankbaar vir hierdie dienste. Die vraag is egter: vir wie is dit ingestel? Is dit nie vir die oues van dae, die siekes en verafgeleës, wat nie by die kerk kan kom nie? Ja, dit is die rede waarom dit ingestel is. Vir die gesondes geld die Woord: "En laat ons ons onderlinge byeenkoms nie versuim soos sommige die gewoonte het nie." (Hebr. 10:25). *"Buite die kerk kan ek net so salig wees as daarbinne."* Hoor wat sê die Nederlandse Geloofsbelydenis in artikel 28: "Ons glo dat, aangesien hierdie heilige vergadering 'n versameling is van dié wat gered word en daar buite geen saligheid is nie, dat niemand van watter rang of kwaliteit hy ook al mag wees, hom op homself behoort te hou en op sy eie persoon te staan nie, maar dat hulle almal verplig is om hulle daarby te voeg..." Roomse gedagte sal ons sê. Nee, Calvinisties, Reformatories, meer nog, Bybels. Lees ons êrens in die Bybel van een enkele persoon wat salig geword het sonder die verkondiging, die prediking van die kerk? Die ganse Skrif sê nee. "Ek gaan wanneer ek behoefte daaraan het." Met die sondeval het die ganse natuur van die mens verdorwe geraak. Dit bring noodwendig mee dat nie ons gevoel of ons behoefte vir ons die bepalende faktor kan wees nie, maar die Bybel alleen.

Nadat die negatiewe afgewys is, kan ons nou oorgaan na die positiewe. Waarom moet ek Sondag kerk toe gaan? Hierdie vraag kan beantwoord word met die enkele sin: Omdat God dit in sy Woord beveel het. Vir die ware gelowige behoort hierdie antwoord genoeg te wees. Die geveinsde kom egter weer dadelik met 'n teenvraag: waarom het God dit beveel? Wil God daarmee iets? Ja, God wil daarmee aan my die grootste en die belangrikste van alle dinge, dit wat meer is as al die goud en die silwer van die aarde, die vergewing van sonde en die ewige lewe deur Jesus Christus, die geloof wat die enigste weg tot die saligheid is, gee. (Joh. 3:16; Rom. 3:21, 22, 24; 5:1, 2; Ef. 2:8, 9; Filip. 3:9; Hand. 16:31. Sien ook Heidelbergse Kategismus vraag en antwoord 60. Nederlandse Geloofsbelydenis art. 21 en 22, Dordtse Leerreëls Hoofstuk 2 artikels 1-7).

Alleen deur die geloof in Jesus Christus word ons salig. Enige ander weg tot die saligheid is 'n onmoontlikheid, ydele waansin, vergeefse verwagting. Waar kom nou die geloof vandaan? Die Skrif antwoord dat dit die Heilige Gees is wat die geloof in ons werk en versterk (Ef. 2:8,

6:23, Joh. 3:5 en Filip. 1:29. Sien ook Heidelbergse Kategismus vraag en antwoord 65, Nederlandse Geloofsbelydenis. art. 24, Dordtse Leerreëls hoofstuk 3 artikel 3, 9 en 10).

Werk die Heilige Gees nou die geloof op enige willekeurige wyse? Lees ons dat die hele Jerusalem na die uitstorting van die Heilige Gees aangegryp is en in Jesus Christus geglo het? Nee, die Heilige Gees wil Hom van 'n besondere middel bedien om die geloof in harte van mense te wek.

Volgens Rom. 10:17 is die geloof nie moontlik sonder die Woord nie. Die Bybel is die instrument, die gereedskap in die hand van die Heilige Gees. Die Bybel, word egter nie op enige willekeurige wyse deur die Heilige Gees hanteer nie. Hy gebruik juis in die besonder, die verkondiging, die prediking daarvan (Sien genoemde artikels van Heidelbergse Kategismus, Nederlandse Geloofsbelydenis en Dordtse Leerreëls). Eers nadat die Heilige Gees uitgestort is en Petrus die evangelie verkondig het, kom die mense op Pinksterdag in Jerusalem tot die geloof in Christus (Hand. 2:1-47). Dieselfde gebeur in Samaria (Hand. 8:12) en met die hofdienaar van Etiopië (Hand. 8:35-37). Die opvallende van lg. is juis, dat nieteenstaande sy eie ondersoek, sy eie gelees, hy nie tot geloof gekom het nie, maar eers nadat die evangelie aan hom deur die ampsdraer van die kerk verkondig is.

Ons moet op Sondag gaan luister na die Woord wat verkondig word, omdat God dit beveel het, omdat Hyself langs hierdie weg met die verkondiging van die kerk, deur die werking van die Heilige Gees ons wil bring tot die geloof in Christus en ons in hierdie geloof wil bewaar.

Langs 'n ander weg kan ons volgens die Bybel nie tot geloof kom en in die geloof bewaar word nie. Iemand wat dit anders wil doen, gee te kenne dat hy slimmer as God is.

Hoeveel keer op 'n Sondag? Op hierdie vraag gee die Bybel nie direk antwoord nie. As ons egter daarop let dat die hele Sondag deur ons geheilig moet word, dat ons geloof altyd swak en wankelbaar is, dat ons kennis aangaande die waarheid van God beperk bly, is die antwoord van Calvyn seker korrek, nl. elke keer wat die Woord in my kerk verkondig word.

Ten slotte net iets oor die prediking. Prediking is nie mense bring tot trane nie, is nie 'n wakkerroep van mense se emosies nie, is nie mooi sentimentele gedagtes oor die prediker se eie ervarings nie, is nie 'n betoog oor die politiek of die gebeure wat elke dag plaasvind nie. Prediking is *verklaring en toepassing van die Skrif met betrekking tot Jesus Christus se Woord, persoon en werk*. Prediking is: "En Hy het begin van

Moses en al die profete af en vir hulle uitgelê in al die Skrifte die dinge wat op Hom betrekking het" (Luk. 24:27), "En volgens sy gewoonte het Paulus na hulle gegaan en drie Sabbatte lank met hulle gesprek uit die Skrifte en dit uitgelê en aangetoon dat die Christus moes ly en uit die dode opstaan" (Hand. 17:2 en 3). Prediking is soos Petrus se Pinksterrede: teks of tekste neem en dit so uitleê dat die hoorders voor die beslissing van die geloof in Jesus Christus gestel sal word (Hand. 2:17-36).

Prediking is soos die profete sê: "So sê die Here".

Die Christelike Erediens

ALGEMENE OPMERKINGS

Die kern van elke Sondagviering is die deelname aan die gemeentelike erediens. Die erediens is eers sinvol as ons verstaan waarom dit in die erediens gaan. Die vorm van ons erediens is nie uit die lug gegryp nie. Dit is opgestel ooreenkomstig al die verskillende bestanddele wat uitdrukking gee aan die Christen se geloof soos ons dit aantref in die Bybel en soos dit reeds gestalte gevind het tydens die kerkhervorming. Die erediens moet ordelik verloop (1 Kor. 14). Basies bestaan elke erediens uit twee hoofbestanddele nl. die spreke van God en die antwoord van die gemeente. Die spreke van God kom altyd eerste, want die mens kan eers antwoord nadat God gespreek het. Die erediens kan omskryf word as die ontmoeting tussen God en die mens. Die hoofbestanddele van 'n Christelike erediens is die volgende:

(a) Die Votum

Dit is die element wat die erediens amptelik open. God word aangeroep in wie se naam alles wat daarna gebeur, in die erediens, sal geskied. God staan aan die begin van alles en daarom moet hierdie element eerste geplaas word. Na die Votum volg die seën wat geskied met uitgestrekte hande. Die seën is aanduiding daarvan dat die ganse erediens staan onder die seënende hand van God, dit is Hom welbehaaglik en daarom wil Hy dat die gemeente so sal saamkom. Hy wil juis hier in die besonder met sy eiendom in ontmoeting tree.

(b) Die Kerklied

Die lied is die antwoord van die gemeente op die Woord van God. Die lied word op verskillende plekke in die erediens geplaas. Die lied word gewek deur die Woord wat tot die gemeente gekom het. Almal moet antwoord op die Woord. God wil nie alleen geloof word deur begaafde sangers nie, maar selfs deur die valsste stem. God vra slegs die beste waaroor ons beskik. Omdat almal moet antwoord, is daar nie plek vir solosang en kore in die erediens nie. Ons sing slegs Psalms en Gesange.

(c) Wet en Belydenis

Daar bestaan nie so iets soos 'n gelowige los van wet en belydenis nie. Elke gelowige is geroepe om sy ganse lewe te stel onder die wet van God, enersyds uit dankbaarheid vir die verlossing ontvang deur Jesus Christus, andersyds om ons sondes te leer ken (sien vraag 3 van die Geloofsleer). Elke mens wat die evangelie gehoor het, kom deur die werking van die Heilige Gees tot die belydenis van sy geloof. Waar moet hierdie twee elemente in die erediens geplaas word? As ons die klem wil laat val op die dankbaarheidsaspek sal dit eers na die prediking moet kom. As die klem val op die "kenbron van sonde", kom dit voor die prediking soos tans die gebruik is in ons kerk.

Die kerk het drie belydenisse wat van die vroegste tyd af in die kerk gebruik is nl. die Apostolicum, die Niceanum en die Athanasianum. Ons gebruik hoofsaaklik net die eerste twee.

(d) Skuldbelydenis en Genadeverkondiging

'n Wesenlike kenmerk van ons geloof is dat ons ons skuld voortdurend voor God sal bely. Elkeen wat sy skuld bely, laat God nie in troosteloosheid staan nie. Hy verkondig sy genade in Jesus Christus aan hom. Die skuldbelydenis en genadeverkondiging behoort selfstandige elemente in ons erediens te wees. Dit kan ook tot uitdrukking kom in die gebede en in die sang.

(e) Skriflesing

Werklike ontmoeting in die geloof tussen God en mens kan alleen plaasvind deur die Heilige Gees vanuit die Woord van God, die Bybel. Die Bybel is die enigste bron waar ons God leer ken. Van die vroegste tyd af het die Skriflesing 'n sentrale plek in die erediens ingeneem. Daar moet uit beide die Ou en Nuwe Testament gelees word.

(f) Prediking

Dit is verklaring en toepassing van die Skrif met betrekking tot Jesus Christus se persoon, woord en werk aan 'n gemeente hier en nou. (Ons moet niks meer verwag en met minder ook nie tevrede wees nie). Dit is geen storie-vertellery, geen dwangproses tot trane nie, geen politiekery nie. Die prediking is die middel waarmee God in die besonder deur sy Gees die geloof in ons wil werk en versterk (sien Geloofsleer vraag en

antwoord 58 en 59). Sonder die prediking van die kerk kan niemand 'n gelowige wees nie. Die prediking vind plaas aan die hand van die kerklike jaar.

(g) Die Gebed

Net soos die sang is die gebed ook antwoord op die Woord van God. In die gebed word God eers geloof, eers gevra vir die uitbreiding van sy koninkryk voordat daar gebed word vir die mens en sy behoeftes. Die volmaakte gebed is die Ons Vader en daarom moet dit gereeld in die erediens gebed word. Die voorgebed is die gebed waar in die besonder gevra word vir die verligting deur die Heilige Gees sodat die Woord verkondig kan word en ons dit reg kan hoor. Volgens reformatoriese gebruik is die voorgebed kort en die dankgebed lank. Die versorging van mense in nood neem 'n sentrale plek in die gebed in.

(h) Die afsluiting van die diens

Die diens sluit af met die seën. Sonder die seën van God is die erediens nutteloos. Alleen onder sy seënende hand kan dit vrugte in ons lewens dra. Die seën is aanduiding daarvan dat God die wat so onder sy Woord saamkom daadwerklik wil seën. Die woorde gebruik in die seën, ook in die votum, is nie enige mooi klinkende mensewoorde nie maar sitate uit die Skrif.

(i) Offergawes

(Sien stuk oor "Waarom gee ons geld vir die Kerk")

Die geld wat ons ingooi in die sakkie voordat ons vertrek uit die kerk, is daad van dankbaarheid teenoor God. Omdat God alles aan ons gee moet hierdie gawe nie die minste nie, maar die meeste wees wat ons kan gee. Dit moet waarlik getuig van ons dankbaarheid. Die deurkollektes word aangewend vir die verkondiging van die evangelie en die versorging van die armes. Die Nagmaal-tafelkollekte is uitsluitlik vir laasgenoemde bestem.

(j) Liturgie en lewe

Na afloop van die erediens sit die gelowige sy ganse lewe voort as 'n erediens, 'n lewe in diens van God en tot eer van God. Hierdie diens

vind besondere gestalte daar waar die huisgesin elke dag huisgodsdiens hou.

BESONDERE OF BUITENGEWONE EREDIENSTE

Die algemene kenmerke en die elemente van 'n gewone erediens behoort net so teruggevind te word in die buitengewone erediens. Met betrekking tot die buitengewone eredienste net enkele opmerkings.

(a) Die feit dat sommige lidmate slegs gebruik maak van die besondere eredienste moet aangeteken word as sonde.

Ons kan die kerk nie net wil gebruik vir doop, dood en troues en verder elke Sondag tuis sit as die erediens aan die gang is nie.

(b) Die Doop

Die sakramente is ingestel vir gelowiges. Die doop is die teken van die verbond. Kan die kerk die doop bedien aan kinders wie se ouers in leer en lewe blyke gee dat hulle ontrou geword het aan die verbond van God; ouers wat bv. nooit in die kerk kom en elke dag 'n roekelose lewe lei? Christus het gesterf ook vir die kinders en daarom moet hulle die teken daarvan ontvang. Die doopwater is teken van die afwassing van ons sondes deur Jesus Christus; die sigbare teken dat God 'n genadeverbond in Jesus Christus met ons opgerig het. Die ouer is geroepe om sy doopbelofte na te kom. Die doop word bedien nadat die ouers doopkategese bygewoon het. Dit word alleen bedien in die erediens. Omdat dit geskied in 'n erediens is daar geen plek vir gelukwensings en persoonlike aansprake tydens die geleentheid nie.

(c) Nagmaal

Dit word vier keer per jaar in 'n erediens met die daartoe bestemde formulier bedien. Dit word voorafgegaan deur 'n voorbereidingsdiens en gevolg deur 'n dankseggingsdiens. Wegbly van die Nagmaal is sonde – net soos die wegbly van die erediens. Wegbly beteken ons beskou ons self so sterk in die geloof dat ons God se versterking nie nodig het nie.

(d) Huwelik

'n Huwelik word bevestig deur iemand wat deur die staat die bevoegdheid daarvoor gekry het. 'n Predikant kan eers 'n huwelik bevestig

nadat hy 'n eksamen deur die staat gestel, afgelê het. Omdat ons niks kan begin sonder die hulp van God nie behoort ons huwelik in die kerk te begin. Die huwelik vind plaas in 'n erediens. Die gewone elemente van 'n erediens behoort ook daar voor te kom. Die volgende bestaande praktyke met betrekking tot die huweliksbevestiging behoort afgewys te word:

1. Die gaste wat gekleed is asof hulle na 'n dansparty gaan.
2. Die uitspattigheid van die bruid en haar gevolg se gewaad.
3. Die predikant wat die prediking by so 'n geleentheid vervang met 'n soetsappige toesprake.
4. Die neem van foto's terwyl die erediens aan die gang is.
5. Solosang.
6. Oormatige drankgebruik en uitspattigheid tydens die onthaal.

Voor die huweliksbevestiging vind huwelikskategese plaas.

Geen predikant mag 'n huwelik bevestig voordat die verlangde dokumente nie absoluut in orde is nie.

(e) Begrafnis

Ons moet duidelik onderskei tussen die begrafnisdiens en die teraardebestelling. Eersgenoemde is die taak van die predikant en laasgenoemde die taak en die voorreg van die agtergeblewenes. Die predikant kan die teraardebestelling waarneem as die familie hom vra.

Die prediking by so 'n geleentheid is suiwer woordverkondiging en geen spreke oor die gestorwene nie. Dit is vertroosting vanuit die Woord. Aangesien dit 'n erediens is, is daar nie plek vir die aflees van 'n lewensgeskiedenis van die gestorwene nie. Dit kan wel plaasvind na die erediens.

Die vertroostende element staan in dié erediens voorop, dit is ook 'n erediens ter wille van die lewendes, en daarom is dit beter as die kis in die lykswa bly tydens hierdie diens.

[Faint, illegible text covering the majority of the page, likely bleed-through from the reverse side.]

Waarom Geld

WAAROM GEE 'N MENS GELD VIR DIE KERK, WAT IS DIE WERKLIKE BETEKENIS VAN DAARDIE GELDELIKE BYDRAE, EN HOEVEEL BEHOORT EK TE GEE?

A. "Soek" die kerk altyd net geld?

Dit het vandag al byna 'n vaste uitdrukking of miskien 'n strydkreet by baie van ons "lidmate" geword naamlik dat die kerk altyd net geld soek. Maar as ons nagaan WIE hierdie beskuldiging teen die kerk rig, dan sien ons dat dit gewoonlik mense is wat op die rand van die kerk lewe, wat net altyd die kerk wil kritiseer, wat net sit en wag om altyd fout te vind maar wat werklik nie weet wat in die kerk aangaan en waarom dit in die kerk gaan nie. Sulke mense het gewoonlik nooit deel aan die kerklike lewe nie en daarom weet hulle ook nie watter stryd die kerk in die wêreld het nie.

Hoe baie diakens moet gereeld met verskonings omdraai soos: Daar is nie geld vir die kerk nie (terwyl daar gewoonlik genoeg geld vir plesier en ander onbenullige dinge is), of kom daardie en daardie dag (en na herhaalde besoeke word hulle nog met leë hande weggestuur of met 'n karige "aalmoesie" net om van hulle ontslae te raak). Is dit nie miskien een van die redes waarom ons só 'n tekort aan diakens het nie – dat diakens naderhand uit moedeloosheid maar liewer besluit om te bedank?

Dit is opmerklik dat dit gewoonlik diegene is wat hulle plig skandelik versuim, wat gewoonlik die beskuldiging slinger dat die kerk net na geld "soek". Die ware toedrag van sake is eintlik dat sulke persone gewoonlik skuldig voel en dan probeer hulle hulle VERONTSKULDIG deur die kerk te BESKULDIG terwyl die kerk slegs sy plig doen.

Aan die anderkant is dit nogal opvallend dat die kerk nooit geld "soek" by mense wat hulle plig ken nie. Ons praat hier nie slegs van mense wat honderde en duisende rande vir die kerk gee nie, maar van ALMAL wat in alle nederigheid en dankbaarheid elkeen sy deel bydra "namate sy voorspoed is" (1 Kor. 16:2). Ons dink in hierdie verband veral aan die arm weduwee waarna Jesus verwys in Markus 12:41-44 en Lukas 21:1-4. Sy het méér ingegooi, al was dit net twee geldstukkies, as lbaie rykes, omdat sy dit in alle opregtheid uit haar gebrek gedoen het.

As gevolg van die baie misverstande wat rondom die begrip "offergawe" bestaan, is dit nodig dat ons hierdie hele saak in die regte lig stel.

Dit is 'n ontstellende feit dat die meeste lidmate nie weet wat die werklike betekenis van hierdie geldelike bydraes is nie. Sommige huldig die opvatting dat dit maar só 'n "vrywillige liefdesgawetjie" aan die kerk is wat jy gee wanneer jy wil. Ander dink weer, in sommige gevalle miskien onbewustelik, dat as hulle die offergawe gegee het, hulle verder niks meer hoef te doen wat hulle geloofslewe betref nie. Die offergawe word dan gesien as 'n prestasie wat gelewer word om daarmee eintlik vir jou as 't ware 'n plek in die hemel te "koop". Andere sê dit openlik dat die kerk bly kan wees dat hulle nóg iets van hulle kry. Ook is daar persone, of ons dit nou wil glo of nie, wat verwag dat hulle SPESIFIEK bedank moet word deur die kerk vir die "bydrae" wat hulle gegee het!

Die meeste van hierdie misvattings kom eintlik voort uit die een groot gedagte wat al meer en meer na vore kom en dit is: dat die kerk verleë is oor die mens; dat die kerk altyd moet paai en mooi praat – terwyl die regte optrede is: dat ons sondige en verlore mense verleë is oor die kerk en dat ons dit as 'n voorreg moet beskou om aan die kerk van Jesus Christus te kan of mag behoort en om vir die kerk te kan werk.

B. Het geld enige plek in die kerklike struktuur?

Dit is so duidelik soos daglig dat die kerk nie sonder die stoflike dinge kan bestaan nie. Die kerkdiens moet ook deur ons geld onderhou word. Hierdie gedagte kry ons dwarsdeur die Ou Testament, in die tyd van Jesus en die apostels, dwarsdeur die eeue heen tot vandag toe.

Maar nou het ons ongelukkig in ons kerklike lewe 'n soort fyngevoeligheid ontwikkel ten opsigte van die geldelike sy: daaroor moet nie in die kerk gepraat word nie of geld het nie plek in die kerklike struktuur nie, word dikwels gesê. Hierdeur het die gedagte geleidelik na vore gekom dat geld iets "onheiligs" of iets "vuils" is waaroor maar liever geswyg moet word in die kerk. En as gevolg van hierdie verkeerde begrip het ons die pynlike situasie gekry dat kerkrade heel dikwels moet worstel om die nodige geld te kry vir een of ander noodsaaklikheid of verbetering in belang van die gemeente. Dit is dan wanneer die kerk die beeld skep van 'n "bedelende" kerk.

C. Die Bybel as ons enigste rigsnoer en enigste norm

Daar is maar net één rigsnoer wat ons lewe as gelowiges bepaal en dit is die Woord van God, die Bybel. En dit geld nie net vir ons persoonlike lewe nie, maar ook vir die kerklike lewe en kerklike organisasie.

Die kerklike struktuur en dus ook die geldelike aspek moet as grond hê – die Woord van God alleen.

Laat ons dus maar eers teruggaan na die Bybel om te sien wat dit in die verband te sê het. Daarna kan ons vir onself besluit wat die meeste gewig dra: ons menslike opinie óf die Woord van God.

D. Die gee van die offergawe as 'n daad van dankbaarheid

Die offergawe val onder die werke van die geloof wat *uit dankbaarheid* gedoen word (Jak. 2:14). Omdat ek deur die kosbare bloed van Christus losgekoop is uit my ydele lewenswandel (1 Pet. 1:18 en 19), daarom behoort ek met alles wat ek het aan Hom. Daarom moet ek ook 'n gedeelte van my inkomste *uit dankbaarheid* as 'n dankoffer teruggee aan God, vir alles wat ek van Hom ontvang, om sy werk in die wêreld voort te sit (II Kor. 9:5).

Psalm 116:17 stel dit baie duidelik: "Ek sal U 'n offer van danksegging bring en die Naam van die Here aanroep." En as ons net daaraan dink dat God die beste waaroor Hy beskik het, sy eie Seun, Jesus Christus as offer tot in die dood gegee het om ons te verlos van ons sonde en ellende, en dat Hy nog elke dag aan ons skenk die geloof maar ook krag en gesondheid, voedsel en kleding ens. – hoe dankbaar moet ons nie daarvoor wees nie!

Ons moet gee "namate ons voorspoed is" sê Paulus in 1 Kor. 16:2, maar as ons nou ons offergawe gaan vergelyk met al die seëninge wat God aan ons gee – hoe ver strek ons dankbaarheid wat die gee van die offergawe betref – of is daar miskien nie meer dankbaarheid in ons lewens teenoor God te bespeur nie?

E. Enkele ander Skrifgedeeltes wat handel oor ons offergawes

1. Waarom moet ek gee?

- (a) *Uit dankbaarheid* soos reeds in paragraaf D behandel. Vgl. verder Deut. 8:17 en I Kron. 29:12-16 en Hag. 2 en 1 Kor. 4:7.
- (b) *Omdat God dit van my eis*: Vgl. Ex. 22:29; 34:26 en Lev. 27:30 en I

Kron. 16:29 en Ps. 66:13-16; 107:22 en Mal. 3:10 en 2 Kor. 8:1-5 en 2 Kor. 9:2.

- (c) *Omdat ek God nie mag beroof nie:* Vgl. Mal. 3:9.
- (d) *Omdat ek by my sterwe niks kan meeneem nie:* Vgl. Ps. 49:17 en 18 en Pred. 5:12 en Jes. 10:3 en Luk. 12:19-21 en 1 Tim. 6:7.
- (e) *Omdat ek oor my besittings slegs rentmeester is:* Vgl. Luk. 16:1 en 2.
- (f) *Omdat God Sy beste aan my gegee het:* Joh. 3:16 en 2 Kor. 9 vers 15 en Openb. 5:12 en 13.

2. Hoe moet ek gee?

- (a) Dankbaar, blymoedig, met vreugde en sonder dwang. Vgl. Ex. 25:2; 35:3 en Deut. 26 en Esra 2:68 en 2 Kor. 9:2-7.
- (b) Sistematies, met ander woorde volgens vaste plan: Vgl. Lev. 27:30 en Esra 6:9 en Neh. 13:12 en Mal. 3:10 en Matt. 23:23.
- (c) Proporsioneel, d.w.s. eweredig: Vgl. Deut. 16:16 en 17; Esra 2:69 en 1 Kor. 16:2.
- (e) Eerlik: Vgl. Mal. 1:7 en 8; 3:8 en 9 en Hand. 5:1-10.

3. Wie moet gee?

Almal, sonder onderskeid, klein en groot, ryk en arm

Vgl. Ex. 35:4 en 5; 36:6 en Mark. 12:41-44 en Luk. 21:1-4 en Joh. 6:9.

4. Waarvoor moet ek gee?

- (a) *Vir die instandhouding en uitbreiding van die werk van die Here, die Kerk en die heiligdom.*
Vgl. Ex. 25:1-9 en 2 Kon. 12:9-12 en Esra 2:68 en 69 en Neh. 10; 32 en 33 en Luk. 21:1-4 en 1 Kor. 9:14 en Filip. 4:18 (die laaste twee tekste het betrekking op die traktement van die predikant).
- (b) *Vir die armes en hulpbehoewendes:* Vgl. Deut. 15:7 en Lev. 19:10 en Ps 41:2 en Spr. 19:17 en Matt. 25:35-46 en Luk. 10:25-37 en Luk. 16:9 en 10 en Hand. 11:29 en Gal. 6:10 en Jak. 2:14-16.

Naas sy gewone binne-gemeentelike verpligtinge is elke gemeente verplig om ook nog jaarliks daadwerklik hulp aan die volgende te verleen:

WEESHUIS: Die Kerk het twee weeshuise naamlik te Pretoria en Krugersdorp. Elke gemeente is verantwoordelik vir die versorging

van een kind. Dit bring mee dat elke gemeente ten minste R720 per jaar aan die weeshuis moet oorbetaal.

BYBELVERSPREIDING: Sodat elke huisgesin 'n Bybel kan besit, word die Bybel verkoop teen die helfte van sy waarde. Die verliese wat so gely word, moet die gemeente aanvul. Dit beloop R1,50 per jaar per belydende lidmaat.

KERSTENING: Hieronder word verstaan die verkondiging van die evangelie aan die heidene, in ons land in die besonder aan die swartmense. Dit is 'n Bybelse opdrag (Matt. 28:19). Hierdie werk doen die kerk deur middel van swart predikante wat te Turfloop opgelei word. Hierdie werk vra offers en elke jaar moet elke gemeente ±R1,00 per belydende lidmaat bydra.

ONDERSTEUNINGSRAAD: Dit is die liggaam wat tegniese maatskaplike diens lewer aan elke persoon of gesin, waar dit nodig is namens die Kerk.

Om hierdie werk te laat voortgaan, moet elke gemeente jaarliks 60 sent per belydende lidmaat bydra.

HEFFING: Jaarliks moet elke gemeente 'n bepaalde bedrag per belydende lidmaat bydra vir die algemene instandhouding van die Kerk in breër verband.

N.H.S.V. Dit is die Sustersvereniging wat barmhartigheidsdiens lewer in die gemeente en in breër verband. Ook hier is fondse nodig.

HERVORMER: Die amptelike maandblad van die Kerk. Elke huisgesin ontvang maandeliks Die Hervormer. Indien die lidmate nie self bydra nie moet die geld uit die kas betaal word. Dieselfde geld ten opsigte van die Almanak.

F. Hoeveel?

Is die R2 of die R40 wat ek maandeliks gee genoeg? Vra jouself af as jy dit vergelyk het met al die genadegawes van God in Jesus Christus wat jy ontvang het, as jy dit vergelyk het met jou inkomste, of dit werklik getuig van waaragtige dankbaarheid? Is dit werklik die beste en die meeste wat jy kan gee of is dit nie in vergelyking met jou inkomste, maar net jou oorskiet nie?

In die Ou Testament het die reël gegeld van die gee van die "eersteling" en die gee van die tiendes. Sprekend in hierdie verband

is Mal. 3:8 en 10 "Want julle beroof My en julle sê: Waarin het ons U beroof? In die tiendes en die offergawe . . . Bring die hele tiende in die skathuis, sodat daar spys in my huis kan wees; en beproef My tog hierin, sê die Here van die leërskaar, of ek nie vir julle die vensters van die hemel sal oopmaak en op julle 'n oorvloedige seën sal uitstort nie." Hieruit is dit duidelik: Hulle wat mildelik gee, wil God in genade aanneem. Hulle wie se hand toe is vir die diens van die Here staan onder sy oordele. "Hulle wat spaarsaamlik saai, sal spaarsaamlik maai." (2 Kor. 9:6). As hierdie oordeel nie in hierdie lewe voltrek word nie dan seker in die hiernamaals.

Die Nuwe Testament sê nie presies hoeveel gegee moet word nie. Die beginsel van die dankbaarheid geld hier deurgaans. Jesus sê egter: Betaal aan die keiser wat hom toekom en aan God wat Hom toekom. Hoeveel gee ek vir die keiser (kyk na jou inkomstebelasting) en hoeveel is ek bereid om te gee vir God en sy diens? Staan dit wat ek vir God en sy diens gee nie ver agter by dit wat ek vir die keiser gee nie?

Wie kom die meeste toe? Dit spreek vanself – God. Alles wat ek is en alles wat ek *het*, kom van God af.

In 1 Kor. 16:2 word die volgende beginsel neergelê in verband met die gee van die offergawes. Op elke eerste dag van die week moet elkeen van julle self opsy sit en opspaar namate sy voorspoed is . . ." Die materiële voorspoed van sommige is groot, die van ander is kleiner en op grond hiervan word die gee van offergawes proporsioneel bepaal. Bepalend in hierdie verband sal ook die spesifieke behoefte van elke gemeente en behoefte van die kerk as geheel wees.

Gesien in die lig van al hierdie gegewens het dit al feitlik algemene gebruik geword in al die Hervormde gemeentes dat gevra word dat *een dertigste of een dag se salaris* afgestaan word vir die kerk.

Kerkwet

KORT SAMEVATTING VAN DIE BELANGRIKSTE BEPALINGS VAN DIE KERKWET VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

1. Die Kerk

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, ooreenkomstig sy belydenis en openbaring van die een heilige, algemene Christelike kerk, bestaan uit al die Nederduitsch Hervormde Gemeentes in Afrika. Die kerk grond hom op die Bybel as die Woord van God; sy belydenis is uitgedruk in die Formuliere van enigheid, naamlik die Nederlandse Geloofsbelydenis, die Heidelbergse Kategismus en die Dordtse Leerreëls, soos in die jare 1618 in Dordrecht vasgestel.

2. Die Lidmate

Die kerk, bewus van die gevare wat vermenging van blank en nie-blank vir altwee groepe inhou, wil geen vermenging in sy midde toelaat nie, maar beoog die vorming van eie volkskerke onder die verskillende volksgroepe, in die oortuiging dat die bevel van die Here – “Maak dissipels van al die nasies” Matt. 28:19 – aldus die beste tot sy reg sal kom en dat die eenheid in Christus deur so ‘n werkverdeling nie geskaad sal word nie.

Tot die gemeentes van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika behoort blanke persone wat:

- (a) deur die openbare belydenis van die geloof belydende lidmate van die kerk geword het;
- (b) in die gemeenskap van die kerk opgeneem is deur die sakrament van die Heilige Doop;
- (c) uit ander kerke in die gemeenskap van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika opgeneem is, hetsy as belydende lede, hetsy as gedoopte lede;
- (d) kinders is van die lidmate van die kerk.

3. Die Roeping van die Kerk

Die opdrag van Christus aan sy kerk is:

- (a) die verkondiging van die Woord van God aan alle mense;
- (b) die bediening van die sakramente;
- (c) die diens van die gebede;
- (d) die diens van die barmhartigheid;
- (e) die openbare belydenis van die Naam van God;
- (f) die getuienis teenoor owerheid en volk;
- (g) die katechese;
- (h) die herderlike sorg;
- (i) die opsig oor die leer en lewe van die gemeentes, ampsdraers en lede;
- (j) die bevordering van en mede-verantwoordelikheid vir die opvoeding van die kinders van die kerk en volk na die eis van die Woord van God;
- (k) die opleiding en vorming van die dienaars van die Woord;
- (l) die teologiese arbeid van die kerk;
- (m) die openlike belydenis van die eenheid van die kerk deur die geloof in Jesus Christus.

4. Die Ampte

Om die roeping van en die opdrag aan die kerk van Christus te vervul en om in die verskeidenheid van die dienste te voorsien is daar die volgende drie ampte:

- (a) dié van die dienaars van die Woord;
- (b) dié van die ouderlinge; en
- (c) dié van die diakens.

5. Dienaars van die Woord

Gewone Werksaamhede

Die gewone werksaamhede word deur die predikant alleen verrig in diens van 'n gemeente onder opsig van 'n kerkraad en omvat:

- (a) die verkondiging van die Woord van God;
- (b) die bediening van die sakramente;

- (c) die diens van die gebede;
- (d) die voorgaan by die openbare eredienste;
- (e) die vertroosting van die beproefdes;
- (f) die leiding van die amptelike vergaderinge van die kerk;
- (g) die afneem van die openbare geloofsbelofenis;
- (h) die bevestiging van die ampsdraers;
- (i) die bevestiging van huwelike;
- (j) die leiding van die diens by begrafnisse.

Deur die predikant met medewerking van die ouderlinge:

- (a) die herderlike sorg;
- (b) die arbeid onder dié wat van die evangelie vervreemd is;
- (c) die kategetiese onderwys;
- (d) die geestelike vorming van die jeug;
- (e) die opsig en toesig oor die gemeente.

Besondere werksaamhede

'n Predikant wat deur die kerk tot die evangeliebediening toegelaat is, kan deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na oorlegpleging met die Raad van Finansies met die oog op traktement en voorregte as predikant met besondere opdrag en werksaamhede vir 'n bepaalde of onbepaalde tyd benoem word. Vir die tyd wat hy besondere opdrag behartig, sal hy sitting hê op en onder die opsig val van die ringsvergadering deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangewys, en kan hy sitting neem op organe van bystand. Hy sal sitting neem met adviserende stem, indien daartoe uitgenodig, op ander ringsvergaderinge binne wie se grense hy werksaam is. So 'n predikant behou die voorregte van die gewone werksaamhede van die predikant naas sy besondere opdrag. 'n Predikant wat deur die kerk tot die evangeliebediening toegelaat is, kan na oorlegpleging tussen die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies, en met inagneming van bepaling 157, deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem word tot voordeel van die Kerk in sy geheel, 'n besondere taak vir 'n bepaalde of onbepaalde tyd binne die kerk te verrig. Die Raad van Finansies bepaal die diensvoorwaardes en besoldiging en hou toesig oor die benoemde predikant.

Gemeentelike toestemming tot die beroep van 'n predikant

Alvorens 'n beroep uitgebring word vra die kerkraad, in die geval van 'n gemeente waar die predikantstandplaas voorheen nog nie beset was nie, die toestemming van die gemeentevergadering.

Wie beroep

Die beroep van 'n predikant geskied deur die kerkraad in 'n vergadering onder voorsitterskap van die konsulent of enige ander dienaar van die Woord wat bevoeg is om voor te sit by 'n beroepsvergadering, met skriftelike toestemming van die konsulent.

Die koste van verhuising

- (a) Die koste verbonde aan die verhuising van die predikant kom ten laste van die roepende gemeente.
- (b) Indien 'n predikant wat nog nie twee jaar in 'n gemeente gestaan het nie, 'n beroep na 'n ander gemeente aanneem, moet die roepende gemeente die gemeente waarin die predikant nog nie twee jaar gestaan het nie, vergoed vir die vervoer- en verhuisingskoste wat hulle gehad het toe die betrokke predikant na hulle oorgekom het, in verhouding vir elke maand of 'n gedeelte van 'n maand wat hy minder as twee jaar in die gemeente was.

Die Predikantstandplaas

- (a) In elke gemeente is daar minstens een predikantstandplaas.
- (b) Om die vryheid van die amp van die dienaar van die Woord te verseker, en om die predikant en sy afhanklikes van 'n behoorlike leeftog te verseker, is aan die predikantstandplaas verbind 'n traktement wat by die uitbring van die beroep deur die kerkraad vasgestel word in 'n opgawe van die emolumente verbind aan die predikantstandplaas.
- (c) Dit omvat:
 - (i) 'n vrye woning wat insluit telefoondienste, water en ligte, en ander munisipale dienste, belastings en onderhoudskoste;
 - (ii) kostelose vervoer;
 - (iii) 'n jaarlikse verlof van ses weke in oorleg met die kerkraad. Die verlof of 'n gedeelte daarvan mag, in oorleg met die kerkraad, oploop tot hoogstens drie maande.

- (d) Wanneer 'n predikant tegelyk met sy ampsbediening 'n werk wil aanvaar of op 'n raad of kommissie wil dien waaraan besoldiging verbonde is, moet hy daarvoor die toestemming van die kerkraad en van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkry.

Die dienswerk van die Konsulent in 'n vakante gemeente

Die konsulent tree op as plaaslike predikant in 'n vakante gemeente en vervul alle ampspligte in sover die omstandighede dit toelaat.

6. Ouderlinge en Diakens

Die verkiesing van Ouderlinge en Diakens

Die verkiesing van ouderlinge en diakens geskied in 'n gemeentevergadering deur die lidmate van die gemeente wat binne die grense van die gemeente woon en nie onder sensuur staan nie.

Arbeidsveld van Ouderlinge en Diakens

- (a) Die ouderling se primêre taak is om opsig te hou – hy moet kyk of elkeen in sy wyk leef en handel volgens die Bybel.
- (b) Die diaken se taak is barmhartigheidsdiens – hy moet omsien na mense in nood en ook die nodige gawes daarvoor insamel.

Daar bestaan in die Kerk drie diakonale organe van bystand nl. die Weeshuisbestuur, die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging en die Ondersteuningsraad.

Die Weeshuis

Die Weeshuisbestuur word benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en het insonderheid tot taak die versorging van verweesde en verwaarloosde kinders en om ten opsigte daarvan 'n skakel te vorm tussen kerk en owerhede.

N.H.S.V.

Kragtens die algemene priesterskap van die gelowiges word ook die vrouelidmate van die kerk geroep tot die diens van die barmhartigheid,

veral wat betref die versorging van kranks, oues van dae en verweesdes. Die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging as diakonale orgaan van bystand het die opdrag om al hierdie lidmate van die kerk by sy werksaamhede te betrek.

Die Ondersteuningsraad se taak omvat insonderheid, waar dit vir die gemeentelike diakonaat nie prakties uitvoerbaar is nie:

- (a) die sorg vir die siekes, oues van dae en invalides,
- (b) die sorg vir die behoeftige weduwees,
- (c) die verlening van bystand by moeilikhede in die gesinslewe,
- (d) die hulpverlening aan dié wat in maatskaplike en ekonomiese moeilikheid verkeer, en om ten opsigte van sy taak en aanverwante aangeleenthede 'n skakel te vorm tussen die kerk en die owerhede.

7. Teologiese Opleiding

Die opleiding tot die diens van die Woord in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika geskied aan die Universiteit van Pretoria.

Die aanstelling van die Kuratorium

Die sorg vir die opleiding en vorming van die dienaars van die Woord word deur die Algemene Kerkvergadering opgedra aan die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding.

Die toelating van studente

Die Kuratorium sien toe dat 'n student, voordat hy toegelaat word tot die Teologiese Opleiding, aan die vereistes van toelating voldoen.

8. Die Taak van die Professore en Ander Dosente

Die professore en ander dosente in die Teologie het insonderheid die taak:

- (a) om die teologiese arbeid in en van die kerk te bevorder,
- (b) om die studente wat aan hulle sorg toevertrou is, op te lei en te vorm vir hulle toekomstige dienswerk as dienaars van die Woord in die kerk,
- (c) om toesig te hou oor die studievordering en gedrag van die studente;

- (d) om die kerk en volk met advies en leiding te dien sodat die voortgang van die evangelie daardeur bevorder sal word,
- (d) om vir sover die ander ampspligte dit toelaat, Woord en Sakrament te bedien.

Die volgende professore is tans gemoeid met ons Kerk se teologiese opleiding:

B. J. Engelbrecht, F. J. van Zyl, J. I. de Wet, A. D. Pont, G. Pelzer en J. P. Oberholzer. Die dekaan van die fakulteit is prof. B. J. Engelbrecht. Prof. D. Booysen lei ons Bantoeppredikante op.

9. Die Amptelike Vergaderinge

Sodat die een gemeente nie oor die ander, die een amp nie oor die ander, die een ampsdraer nie oor die ander heerskappy voer nie, kom die ampsdraers in vergadering byeen met die oog op die regering van die Kerk.

Hierdie vergaderings is

- vir die plaaslike gemeente, die Kerkraad;
- vir die gemeente wat tot 'n ring saamgevoeg is, die ringsvergadering;
- vir alle gemeentes van die kerk en daarom vir die hele kerk, die Algemene Kerkvergadering.

Elke vergadering behandel die sake wat binne sy bevoegdheid val.

10. Die Gemeentevergadering

- (a) Die gemeentevergadering word gevorm deur die aanwesige belydende lidmate van die gemeente wat nie onder sensuur staan nie.
- (b) Die kworum van 'n gemeentevergadering word gevorm deur die aanwesige lede.
- (c) Die gemeentevergadering het insonderheid die taak:
 - (i) om oor die geestelike belange van die gemeente te handel;
 - (ii) om ouderlinge en diakens te verkies;
 - (iii) om die kerkraad te magtig om te beroep;
 - (iv) om die kerkraad te magtig om vaste goed te verkry en te vervreem, te verbind en te beswaar, om skulde te maak, lenings aan te gaan en sekuriteit daarvoor te verskaf, lenings toe te staan en gelde te belê (behoudens die voorskrifte van bepaling 204);

- (v) om op die gesette tyd die verslag van die kerkraad oor die finansies gedurende die afgelope jaar te behandel;
- (vi) om oor die stoflike belange van die gemeente te handel.

11. Die Omvang van 'n Gemeente

Elke gemeente het sy grense wat deur die kerk vasgestel is. Tot 'n bepaalde gemeente behoort alle lede wat hulle vaste woonplek binne sy grense het. Hulle bly tot die gemeente behoort solank hulle nie deur verandering van woonplek in 'n ander gemeente opgeneem word nie, of na 'n ander kerk oorgaan nie, of deur woord en daad blyke gee dat hulle nie langer tot die gemeenskap van die kerk behoort nie en op grond hiervan deur die kerkraad van die gemeenskap van die kerk uitgesluit word.

12. Die grenswysiging van gemeentes

Die ringsvergadering hou aantekening van die geografiese grense van elke gemeente binne sy ressort.

13. Die Kerkraadsvergadering

- (a) Die kerkraad vergader ten minste vier keer per jaar en verder so dikwels as wat die omstandighede dit vereis.
- (b) In gemeentes wat een predikantstandplaas tree slegs die predikant en by 'n vakature die konsulent as voorsitter van die kerkraad op.
- (c) In gemeentes met twee of meer predikantstandplase tree die predikante beurtelings as voorsitter van die kerkraad op.
- (d) Die kerkraad het insonderheid die taak:
 - 1. om te sorg dat die Woord van God reg verkondig word en die sakramente bedien word volgens die instelling van Christus (raadpleeg ook bepaling 167);
 - 2. om sorg te dra dat die wet van die Here en die Apostoliese Geloofsbelydenis of die Geloofsbelydenis van Nicèa of dié van Athanasius Sondae in die erediens gelees word en om die aantal eredienslede, die tyd en plek daarvan in oorleg met die predikant te reël;
 - 3. om opsig te hou deur ag te gee op die belydenis en lewenswandel van die lede van die gemeente, die lede van die kerkraad en die plaaslike predikante; die dwalendes reg te

help, die wat traag is op te wek en al die sodaniges liefderyk te bestraf;

4. om die tug uit te oefen deur onder andere die wat 'n valse leer toegedaan is of 'n ergerlike lewe lei van die gebruik van die sakramente te weer en om hulle by volharding in die sonde uit die gemeenskap van die gelowiges uit te sluit en om verder alles te doen wat die heil van die gemeente bevorder;
5. om sorg te dra vir die kategeese, die toelating tot en die aflegging van die openbare belydenis van die geloof;
6. om sorg te dra vir die jeugwerk en alles wat saamhang met die verkondiging van die Woord onder die jong lidmate;
7. om sorg te dra vir die opvoeding en onderwys van die jeug van die hele volk in 'n Christelik-nasionale gees;
8. om barmhartigheid te laat geskied aan die armes en behoeftiges van die gemeente;
9. om die apostoliese opdrag van Christus aan sy kerk uit te voer;
10. om sorg te dra vir die kerklike afkondiging van huweliksgebooie en die bevestiging van die huwelik;
11. om die predikant te beroep, toe te sien dat die vasgestelde traktement deur die gemeente byeen gebring word, om die bepaalde traktement nie sonder wedersydse goedkeuring te verminder nie en om vir 'n behoorlike, vry woning van die predikant, en vir sy vervoer, sorg te dra;
12. om die skriba en kassier telkens vir 'n periode van twee jaar aan te stel en om van enige verandering in naam en adres van die skriba of kassier van die gemeente berig te gee aan die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die skriba van die ringsvergadering en aan die Administrateur;
13. om 'n vaste adres, verkieslik 'n posbusnommer, vir die gemeente te bepaal en om van enige verandering in sodanige vaste adres berig te gee aan die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die skriba van die ringsvergadering en aan die Administrateur;
14. om te sorg vir die behoorlike verspreiding van kerklike en gemeentelike publikasies;
15. om sorg te dra dat in die gemeente ook ten opsigte van die stoflike alles ordelik en Christelik sal geskied deur:
 - (i) doeltreffende bestuur van die ontvangs en uitbetaling van gemeentelike gelde;

- (ii) behoorlike boekhouding soos deur die kerk bepaal;
 - (iii) doeltreffende beheer en registrasie van alle gemeentelike bates;
 - (iv) fondse te belê by die Raad van Finansies of goedgekeurde instellings;
 - (v) 'n bankrekening vir die gemeente te open en te beheer;
 - (vi) toesig dat die offergawes van die gemeentelike gereeld ingesamel en inbetaal word;
 - (vii) toesig oor die beamptes van die gemeente;
 - (viii) indien hy so oordeel, 'n finansiële en advieskommissie te benoem, wat tot taak sal hê om die kerkraad van advies te bedien en naderby toesig te hou oor die administrasie van die ontvangste en deur die kerkraad reeds goedgekeurde uitbetalingsposte, die werk van die beamptes van die gemeente en die gemeentelike besittings. Die finansiële en advieskommissie is bevoeg, indien vooraf deur die kerkraad daartoe gemagtig, om fondse te belê by die Raad van Finansies of goedgekeurde finansiële instellings.
16. om registers van dooplidmate en belydende lidmate by te hou en te bewaar;
 17.
 - (i) om sorg te dra vir die indiening en uitreiking van attestate en die afgifte van bewyse van lidmaatskap en doopsertifikate;
 - (ii) om sorg te dra dat huweliksgeboorte afgekondig word en in die konsistorieboek aangeteken word;
 18. om behoorlik notule te hou van die vergaderings van die gemeente, die kerkraad en die kommissies van die gemeente en toe te sien dat alle korrespondensie en stukke van die gemeente sorgvuldig behandel, afgehandel en versorg word;
 19. om sodra daartoe opgeroep, afgevaardigdes na die meerdere vergaderinge te kies en om die reis- en verblyfkoste van die afgevaardigdes te dra; vir elke afgevaardigde word 'n secundus-lid gekies, met dien verstande dat geen beampte van die Raad van Finansies wat lid van 'n kerkraad is, verkiesbaar is as afgevaardigde na 'n meerdere vergadering van die kerk nie;
 20. om die verslag van sy afgevaardigdes na 'n meerdere vergadering te behandel;

21. om jaarliks in 'n vergadering skriftelik verslag, in die vorm soos deur die Kerk bepaal, op te stel vir die ringsvergadering, welke verslag deur die voorsitter en skriba gesertifiseer moet word met aanduiding van die datum van die vergadering(s) wat die verslag opgestel het;
22. om aan die betrokke meerdere vergadering die volgende stukke voor te lê:
 - (i) aan die Algemene Kerkvergadering die geloofsbriewe van die afgevaardigdes;
 - (ii) aan die ringsvergadering die geloofsbriewe van die afgevaardigdes, die doop- en lidmateregisters, die notuleboek van die kerkraad, gemeentevergadering en Finansiële en Advieskommissies asook enige ander notule, soos vereis deur die ringsvergadering, die jaarverslag en finansiële verslag, welke verslae ingerig moet word volgens die vorm deur die Kerk bepaal, die finansiële state en die inventaris van die Argief;
23. om verslae te ontvang en te behandel van die Ouderling- en Diakenvergaderinge, die ouderlinge vir jeugwerk, die kate-gese, die N.H.S.V. en ander liggame of verenigings in die gemeente en om hieruit verslae saam te stel vir die ringsverga-dering;
24. om in die algemeen te doen wat vir die gemeente en die Kerk bevorderlik is en om alles te doen wat deur die meerdere vergadering en die Raad van Finansies aan die Kerkraad opgedra is.

14. Die Ringsvergadering

Die ringsvergadering word gevorm deur:

- (a) die diensdoende predikante van die gemeentes in die ring en die predikante aan wie besondere take opgedra is kragtens artikel 150(1) binne die ressort van die ring waarbinne hulle woon met gewone stem; van gemeentes in verskillende ringe met een ge-meenskaplike predikant, in die ring waar hy nie woon nie, slegs adviserende stem;
- (b) een afgevaardigde ouderling en een afgevaardigde diaken uit elke gemeente van die ring met gewone stem.

Die ringsvergadering is geroepe:

- (a) om leiding te gee aan die lewe en werk van die ring op die verskillende arbeidsvelde en om alles wat die geestelike en kerklike aangeleenthede in die ring aangaan, te bevorder.
- (b) om gereeld maar minstens eenmaal elke drie jaar kerkvisitasie te laat hou in al die gemeentes van die ring.

Die ringsvergadering kom minstens eenmaal per jaar voor 30 Junie byeen.

15. Die Algemene Kerkvergadering

(a) Die Algemene Kerkvergadering word gevorm deur:

- (i) die diensdoende predikante van die kerk;
- (ii) uit elke gemeente van die kerk, een lid van die kerkraad;
- (iii) die professore en ander dosente in die teologie vanweë die kerk, met gewone stem;
- (iv) die emeriti-professore, die emeriti-predikante en diegene wat met behoud van predikantstatus uit die diens van die kerk getree het en die Administrateur van die kerk, met adviserende stem.

(b) Die Algemene Kerkvergadering het insonderheid die taak:

- (i) om leiding te gee en alles te doen wat die lewe en die werk van die kerk bevorder;
- (ii) om die kerk te regeer ooreenkomstig die uitsprake van die Woord van God en volgens die Wet en Bepalings deur die kerk opgestel.

(c) Die Algemene Kerkvergadering kom minstens een keer in drie jaar byeen in gewone sitting op 'n tyd deur homself of deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bepaal.

(d) Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bestaan uit ses gekose dienaars van die Woord en nege ouderlinge soos gekies deur die Algemene Kerkvergadering.

16. Die Apostolaat van die Kerk

As Christus-belydende kerk in die wêreld, vervul die kerk sy apostoliese opdrag in gehoorsaamheid aan die bevel van Christus: "Gaan dan

heen, maak dissipels van al die nasies, en doop hulle in die Naam van die Vader, en die Seun en die Heilige Gees; en leer hulle om alles te onderhou wat Ek julle beveel het", Matt. 28:19, deur die voortdurende arbeid aan die kerstening en reformasie van die volk en deur die evangelisering van Jood, en heiden, sodat alle volke die verlossing wat in Jesus Christus is, kan verkry met die ewige heerlikheid.

17. Prediking en Erediens

- (a) By die tekskeuse vir die prediking hou dienaars van die Woord rekening met die kerklike jaar en met die noodsaaklikheid om die Heilige Skrif in al sy volheid aan die gemeente uit te lê.
- (b) Die Heidelbergse Kategismus sal in volgorde aan die gemeente uitgelê word.
- (c) Met die geleentheid van die viering van die Heilige Nagmaal sal voorbereidings- en dankseggingsdienste gehou word.
- (d) In die erediens sal slegs die Psalms en Gesange gesing word soos dit in die Psalm- en Gesangboek van die kerk voorkom.

18. Die Eredienste van die gemeentes

- (a) In sy eredienste verenig die gemeente van die Heer hom onder die bediening van die Woord en sakramente en tot die diens van die gebede en van die barmhartigheid.
- (b) By belangrike gebeurtenisse in die lewe van die kerk, staat en volk kan daar buitengewone eredienste gehou word. Die kerkraad stel die getal, plek en tyd van die eredienste vas.
- (c) 'n Eredienste kan alleen gelei word:
 - (i) deur 'n dienaar van die Woord of 'n emerituspredikant van die kerk;
 - (ii) deur 'n proponent van die kerk;
 - (iii) deur 'n eervol ontslane predikant van die kerk;
 - (iv) 'n finale jaar teologiese student wat preekvergunning van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang het.
- (d) By afwesigheid van 'n predikant kan 'n ouderling die erediens lei waarby hy 'n preek uit 'n preekbundel of publikasie vanweë die kerk sal voorlees.

19. Huisgodsdienst

Predikante en ouderlinge sal by die huisbesoek en andersins die gemeentelêde opwek om elke dag getrou die Heilige Skrif saam met die huisgesin te lees en om gereeld huisgodsdienst te hou.

20. Die Fees- en Gedenkdae van die Kerk

- (a) Die kerk vier die dag van die Here en onderhou as besondere dae:
Kersfees
Goeie Vrydag
Paasfees
Hemelvaartdag en
Pinksterfees.
- (b) Verder kom die gemeente saam op boete-, bede- en dankdae.
- (c) Die kerk herdenk op die Sondag naaste aan 31 Oktober die seëninge van die Kerkhervorming en in die Prediking word met dankbaarheid getuig dat die Here God die kerk bewaar het by die suiwer evangelie en verlos het van die dwaalleer van die Roomse Kerk.
- (d) Op die Sondag die naaste aan 24 Augustus (Bartholomeus-nag) word die geloof van die martelare uit die geskiedenis van die kerk ooreenkomstig Heb. 13 vers 7 herdenk.
- (e) Gedagtig aan die gelofte van die vader in Desember 1838, word Geloftedag gevier as 'n dag aan God gewy, as 'n dankdag soos 'n Sabbatdag.

21. Die Opsig Oor die Bediening van die Heilige Doop

- (a) Die kerkraad dra sorg dat die heilige doop in die gemeente heilig gehou word en dat daar op gesette tyd geleenthede vir die bediening van die heilige doop gegee word.
- (b) Die kerkraad oortuig hom van die kennis van die ouers insake die betekenis van die heilige doop en onderrig dié wat die betekenis daarvan nie verstaan nie.
- (c) Die kerkraad waak daaroor dat die ouers hulle kinders volgens die doopbelofte opvoed.
- (d) Ouers wat die bediening van die heilige doop aan hulle kinders begeer, gee vroegtydig hiervan kennis aan die kerkraad.
- (e) Ouers wat die bediening van die heilige doop aan hulle kinders

begeer, moet belydende lidmate wees van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika of toestemming hê van die kerkraad van 'n ander kerk wat dieselfde hoofsaak in belydenis en leer het as die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

- (f) Die bediening van die heilige doop aan 'n kind wat die leeftyd bereik het waarop hy die gewone kategese kan volg, geskied nadat hy die openbare belydenis van die geloof afgelê het.
- (g) Die bediening van die heilige doop aan kinders van 'n ander gemeente van die kerk kan slegs by hoë uitsondering geskied as aan die volgende voorwaardes voldoen is:
 - (i) indien die kerkraad skriftelik sy toestemming verleen dat die kind in 'n ander gemeente van die kerk gedoop word;
 - (ii) indien die ouers van die kind wat gedoop moet word, die doopkategese in hulle eie gemeente bygewoon het en 'n skriftelike bewys daarvan ontvang het;
 - (iii) indien die kerkraad van die gemeente waar die kind gedoop word, vóór die bediening van die heilige doop, die bogenoemde twee skriftelike bewyse van die ouers ontvang en aanvaar het.
- (h) Die heilige doop word op sodanige vasgestelde geleenthede soos deur die kerkraad bepaal slegs in die openbare erediens bedien met die gebruikmaking van die daarvoor bestemde formulier uit die Kerkboek. Die tyd en plek word deur die kerkraad vasgestel.
- (i) Die heilige Doop word in teenwoordigheid van albei ouers bedien, wat die kind na die doopvont bring en voor doop hou.
- (j) Die Nederduitsch Hervormde Kerk erken die doop deur 'n ander kerk bedien, wanneer dit geskied deur 'n daartoe geordende persoon in die Naam van die Drieënige God, Vader, Seun en Heilige Gees. Hulle wat so gedoop is, kan deur die kerkraad as dooplidmate opgeneem word.

22. Die Kategese

- (a) Die kategese se doel is om die jeug van die kerk en hulle wat tot die kerk wil toetree te onderrig aangaande die leer van die kerk en die betekenis van hulle dooplidmaatskap van die kerk waarin hulle opgeneem is deur die doop, om hulle voor te berei vir die deelname aan die heilige sakramente en vir die aanvaarding van medeverantwoordelikheid vir die opbou van die Godsryk in die

algemeen en van die Nederduitsch Hervormde Kerk in die besonder.

(b) Die kategetiese onderrig omvat:

- (i) die kennis van die Bybel;
- (ii) die geloofs- en sedeleer;
- (iii) die Kerkboek en
- (iv) die geskiedenis van die kerk.

- (c) Tot die openbare belydenis van die geloof word persone wat hiervoor voorberei is deur die kerk en vanaf min of meer sestienjarige leeftyd toegelaat.
- (d) Die kerkraad sal sorg dra dat die kerkisante die klasse trou bywoon. Na afloop daarvan oortuig die kerkraad hom van die kennis van die kerkisante, van hulle bereidwilligheid om belydenis van die geloof af te lê en van hulle begeerte om tot die tafel van die Heer toegelaat te word.
- (e) Lidmate wat van die kerk afvallig geword het en wat begeer om weer in die gemeenskap van die Kerk opgeneem te word, sal nadat die kerkraad hulle daartoe toegelaat het, andermaal in die openbare erediens op die belydenisvrae antwoord.

23. Toelating tot die Heilige Nagmaal

- (a) Aan die tafel van die Here word toegelaat die belydende lidmate van die gemeente, behalwe die wat hulle in leer en lewe misdra het en daarom van die tafel van die Here geweier moet word.
- (b) Belydende lidmate van ander gemeentes van die kerk wat die nagmaalsviering bywoon, word uitgenooi om saam met die gemeente aan die heilige nagmaal deel te neem, mits hulle nie in hulle eie gemeentes onder sensuur staan nie en die vrymoedigheid het om in hulle tuisgemeentes die heilige nagmaal te gebruik.
- (c) Lidmate van ander kerke met dieselfde belydenis as dié van die kerk kan, as die kerkraad dit goed vind en mits hulle nie in hulle eie gemeentes onder sensuur staan nie en die vrymoedigheid het om in hulle tuisgemeentes die heilige nagmaal te gebruik, uitgenooi word om saam aan te sit aan die tafel van die Here.
- (d) Minstens viermaal per jaar sal in 'n erediens die heilige Nagmaal gevier word op die plek en tyd deur die kerkraad bepaal. Die bediening geskied met gebruikmaking van die daarvoor bestemde formulier uit die kerkboek en volgens die gebruik van die kerk.

Die heilige nagmaal sal slegs aan die tafel en nie deur die hele kerkgebou bedien word nie.

- (e) Die voorbereiding tot en die danksegging na die heilige nagmaal geskied in die erediens, voor en na die nagmaalsdiens, op die tyd en plek deur die kerkraad daarvoor bepaal.

24. Wat die Opsig is en die Middel om dit uit te Oefen

- (a) Die opsig word gegrond in die barmhartigheid van die Heer van die kerk en het tot doel:
 - (i) om die ware godsdiens volgens die Woord van God te onderhou en te sorg dat die ware leer van die kerk sy loop het;
 - (ii) om die dissipline en goeie orde in die kerk te handhaaf;
 - (iii) om te verseker dat die Wet en Bepalings, verordeninge en besluite van die kerk nagekom word deur alle amptelike vergaderinge, ampsdraers en lidmate van die kerk.
- (b) Die opsig word uitgeoefen deur die gesprek wat gevoer word:
 - (i) tussen die lidmaat en die lidmaat;
 - (ii) tussen die lidmaat en die ampsdraer;
 - (iii) tussen die opsighoudende amptelike vergadering of ampsdraer in opdrag van 'n amptelike vergadering en diegene oor wie die opsig uitgeoefen word.
- (c) Die kerklike opsig word uitgeoefen deur:
 - (i) die kerkraad oor die lidmate en al die ampsdraers van die gemeente;
 - (ii) die ringsvergadering of die kommissie van die ringsvergadering oor die gemeentes en die dienaars van die Woord (predikante, professore en ander dosente in die teologie), ouderlinge en diakens binne sy ressort;
 - (iii) deur die Algemene Kerkvergadering of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die ringsvergaderinge en organe van die bystand (raadpleeg artikel 14(g)).
- (d) Die opsig van die kerkraad oor die dooplidmate en die wat nog gedoop moet word, is bedoel om hulle aan te spoor:
 - (i) om die kategese in die huise en in die katkisasieklasse getrou by te woon;

- (ii) om die Bybel gereeld te lees, die gebede te onderhou, die eredienste getrou by te woon en om 'n Christelike lewe te lei;
- (e) Die opsig van die kerkraad oor die belydende lidmate is bedoel om hulle aan te spoor:
 - (i) tot 'n Christelike lewenswandel en om die leer van die kerk te handhaaf;
 - (ii) om die huisgodsdienste en gebede te onderhou;
 - (iii) om die verkondiging van die Woord van God getrou by te woon en die sakramente te gebruik;
 - (iv) om mildelik by te dra tot die versorging van die armes en vir die diens van die evangelie in die gemeente en in die kerk;
 - (v) om hulle kinders op te voed ooreenkomstig die belofte wat by die doop afgelê is;
 - (vi) om te handel volgens die Wet en Bepalings, verordeninge en besluite van die kerk en om alles te doen wat deur die Heer van die kerk self aan die lidmate opgedra is.
- (f) Vir die uitoefening van die opsig is nodig:
 - (i) dat die dienaar van die Woord gereeld, maar minstens eenmaal per jaar, die lidmate van sy gemeente by hulle huise besoek en waar nie moontlik nie, in oorleg met die kerkraad, ander reëlins tref;
 - (ii) dat die ouderlinge gereeld in hulle wyke en minstens voor elke nagmaalsviering die gemeentelede by hulle huise en minstens eenmaal per kwartaal alle katkisasieklasse in hulle wyke sal besoek;
 - (iii) dat die diakens gereeld in hulle wyke die lidmate in hulle huise besoek en sorg dra dat die offergawes gereeld afgedra word en dat die armes na hulle behoefte versorg word.
- (g) Tydens die besoek sal die ampsdraer gesprekke voer met die lidmate waarin hulle gewys word op hulle voorregte en verpligtinge as lidmaat en waarin hulle aangemoedig word om van hulle voorregte gebruik te maak en om hulle pligte getrou na te kom. Die ampsdraer sal altyd in gedagte hou dat sulke gesprekke die geleentheid bied om die evangelie te verkondig in die huise.

25. Wat die kerklike tug is

- (a) Die kerklike tug wil tot boetvaardigheid aanspoor en word alleen deur die bevoegde amptelike vergadering uitgeoefen na 'n kerklike ondersoek wat aanvang nadat die betrokke amptelike vergadering 'n wettige klagskrif ontvang het.
- (b) Die amptelike tug, wat hom uitstrek oor die lidmate en die ampsdraers en vergaderinge van die Kerk kan volg:
 - (i) indien 'n lidmaat of 'n ampsdraer van die kerk of lede van 'n amptelike vergadering geen gehoor of geen blyke van verandering in woord en/of daad gee nie nadat met hom of hulle onder die kerklike opsig gehandel is nie;
 - (ii) indien 'n lidmaat of 'n ampsdraer van die Kerk hom of hulle aan so 'n ergerlike sonde skuldig gemaak het dat dit nodig is om dit, met verbygaan van die kerklike opsig, te tug.
- (c) Die kerklike tug het ten doel om eendrag en eenheid te bevorder en te bewaar en almal in gehoorsaamheid aan God te hou, en doen dit deur:
 - (i) die leer en lewenswandel in die Kerk en die gemeente suiwer te hou;
 - (ii) te voorkom dat die sakramente ontheilig word;
 - (iii) die dissipline, goeie orde en vrede in die Kerk te bewaar;
 - (iv) te verseker dat die Wet en Bepalings, verordeninge en besluite van die kerk nagekom word deur amptelike vergaderinge, organe, ampsdraers en lidmate van die Kerk.
- (d) Die kerklike tug omvat, nadat 'n behoorlike ondersoek na die inhoud van 'n klag ingestel is, volgens die bepalinge wat daarop betrekking het en nadat die aangeklaagde skuldig bevind is:
 - (i) die vermaning en bestraffing van diegene wat in sonde geval het;
 - (ii) die ontseegging van die gebruik van die sakramente;
 - (iii) in die geval van ampsdraers die skorsing vir 'n bepaalde tyd uit die amp of die afsetting uit die amp terwyl in die laaste geval die ontseegging van die gebruik van die sakramente in begrepe is;
 - (iv) die afsnyding van die gemeente indien in die sonde volhard word.

- (e) Die tug word uitgeoefen deur:
- (i) die kerkraad oor lidmate van die gemeente;
 - (ii) die kommissie van die ringsvergadering oor die ouderlinge en diakens;
 - (iii) die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die dienaars van die Woord, die ringsvergaderinge en organe van die kerk.
- (f) Van die ergerlike sondes wat getug moet word volgens die aanwysings van artikel 110 sonder dat daaroor onder die bepalings vir die opsig gehandel hoef te word, is die vernaamste:
- (i) die aanhang en verkondiging van 'n dwaalleer en die volharding daarin;
 - (ii) wangedrag;
 - (iii) openbare skeurmaking, verset teen kerklike ampsdraers en vergaderinge van die kerk;
 - (iv) beroep op 'n wêreldlike hof met verbygaan van amptelike vergaderinge (1 Kor. 6).
- (g) Elke lidmaat en ampsdraer van die kerk is verplig om, wanneer hy opgeroep word, te verskyn voor 'n amptelike vergadering.
- (h) Ingeval hy opgeroep word en sonder geldige redes weier om te verskyn, of weier om getuienis af te lê, of sy getuienis nie behoorlik, na die oordeel van die betrokke amptelike vergadering, aflê nie, maak hy hom skuldig aan 'n vergryp wat:
- (i) ten opsigte van 'n lidmaat onmiddellik deur die betrokke amptelike vergadering getug kan word met die ontsegging van die gebruik van die sakramente, en
 - (ii) ten opsigte van 'n ampsdraer bowedien onmiddellik deur die betrokke amptelike vergadering getug kan word met die opskorting van ampsvoorregte vir 'n bepaalde tyd.
- (i) Wanneer 'n lidmaat of 'n ampsdraer of 'n amptelike vergadering hom op 'n meerdere vergadering wil beroep, moet hy binne drie weke vanaf die datum waarop die uitspraak waarteen hy hom wil beroep, ontvang is, berig gee aan die voorsitter of skriba van die liggaam teen wie se uitspraak hy hom wil beroep.
- (j) Beroep teen die uitspraak van die kerkraad is op die ringskommissie, van die ringskommissie op die ringsvergadering, van die ringsvergadering op die Kommissie van die Algemene Kerkverga-

dering en van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op die Algemene Kerkvergadering.

26. Die Huwelik

Die huwelik, as instelling van God, sal in die gemeente van die Heer heilig gehou word.

27. Huwelikskategese

- (a) Die bevestiging van 'n huwelik in die gemeente sal voorafgegaan word deur 'n besondere katelese oor die huwelik waar die kerkraad of die dienaar van die Woord in opdrag van die kerkraad die voornemende bruidspaar:
 - (i) onderrig gegee het oor wat die heilige Skrif oor die huwelik leer;
 - (ii) voorberei het op die geestelike taak wat hulle in die huwelik wag;
 - (iii) onderrig het oor wat dit beteken om in die midde van die gemeente in die huwelik bevestig te word.

Die Bevestiging

Die bevestiging van 'n huwelik geskied met gebruikmaking van die daartoe bestemde formulier uit die Kerkboek deur 'n dienaar van die Woord wat deur die landsowerheid as huweliksbevestiger aangestel is.

28. Die verbreiding van die Evangelie onder hulle wat daarvan vervreemd is

- (a) Die gemeente, sowel as elke lidmaat in die besonder, is geroepe tot verbreiding van die evangelie in die omgewing. Die arbeid van die predikant, ouderlinge en diakens moet steeds daarop gerig wees om die gemeente in sy geheel en die belydende lidmate in die besonder toe te rus vir hulle dienswerk, naamlik om die apostoliese opdrag van Christus aan sy gemeente in die wêreld uit te voer.

29. Die Kerstening van die heidene

Die kerk deel in die roeping van die heilige, algemene kerk om die evangelie aan alle volke te verkondig deur uit dié volke wat oorwegend heidens is, dienaars van die Woord te vorm en toe te rus vir die diens van die evangelie in die taal en begrippe van hulle aan wie die verkondiging geskied, en deur diegene wat deur hierdie diens tot geloof gekom het, behulpsaam te wees in die vorming van gemeentes en uiteindelik van 'n selfstandige kerk of kerke.

By die uitvoering van hierdie dienste bedien die kerk hom van:

- (a) 'n Sentrale Raad vir die Kerstening van die Heidene; en
- (b) In elke ring van die kerk 'n Ringsraad vir die Kerstening van die Heidene.

30. Die fondse vir die Kerstening van die Heidene

Die kerk voorsien die Sentrale Raad en die Ringsrade van die middele om hulle werk behoorlik uit te voer deur:

- (a) heffings soos van tyd tot tyd deur die Algemene Kerkvergadering voorgestel;
- (b) bydraes van gemeentes soos van tyd tot tyd vasgestel deur die Algemene Kerkvergadering of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering;
- (c) vrywillige bydraes van gemeentes, lidmate, skenkings en erflatings;
- (d) enige ander bron soos goedgekeur deur die Algemene Kerkvergadering.

31. Die verhouding tot die Burgerlike Owerheid

Aangesien dit die amptelike plig van die owerhede is om die goeie orde van die kerk te beskerm en om die hoogste mate van wet en orde, reg en geregtigheid vir die onderdane te verseker sodat die kerk stil en rustig sy dienswerk kan verrig, is dit ook die taak van die kerk en al sy ampsdraers om voorbidding vir die owerheid te doen, om al die lidmate aan te moedig om hulle aan die owerhede te onderwerp en aan die owerhede eer en eerbied te betoon en hulle gehoorsaam te wees in alles wat nie met die Woord van God strydig is nie.

32. Die Administrateur

Die koördinerende en uitvoerende hoofbeamptes van die kerk is die Administrateur en die Raad van Finansies tree regtens deur hom op.

33. Die Algemene Fondse

- (a) Daar bestaan 'n Algemene Fonds waartoe die gemeentes kwartaal-
liks bydra.
- (b) Die Algemene Kerkvergadering stel na oorleg met die Raad van
Finansies die grondslag van die bydrae deur die gemeentes vas.
- (c) Met die oog hierop lê die Administrateur aan die Algemene
Kerkvergadering 'n begroting van inkomste en uitgawe voor.

HAUM